РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 11-го марта 1916. Ч. 31. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, March 11, 1916. No. 31.

ГОЛОВНИЙ ФОРТ КРІПОСТИ ВЕРДЕН ЗДОБУТИЙ.

Французи стратили знова 10 гармат і понад 4.000 в полонених.

Цар проміняв би свої европейські посілости за азійські.

Напад Мексиканців на американське місточко. — 17 Американців убитих.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

ГОЛОВНИЙ ФОРТ І МІСЦЕВІСТЬ ВО ЗДОБУТІ.

БЕРЛІН, 9. марта. — Звіт німецького генерального штабу звучить:

„На північний схід від Вердену німецькі війска, зложені з двох резервових познанських полків піхоти (ч. 6 і 12) під командою ґенерала Корніч-Ґурецького, взяли приступом в ночи опанцирнений форт Во і село тоїж назви враз з дооколичними укрепленями.

„Велике число німецьких літаків бомбардувало французькі становища на полудне і на захід від Вердену з добрим успіхом. Три французькі літаки зістрілено на землю".

ВЕЛИКИЙ НАСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК НА ЗАХІД ВІД ВЕРДЕН. — 4.000 ПОЛОНЕНИХ І 10 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 8. марта. — Урядовий звіт головного німецького штабу звучить:

„На західнім березі ріки Мези німецькі війска взяли вчера приступом французькі становища понизше Бетінкур на просторі 6 кільометрів. Наші війска посунули ся о три кільометри наперед.

„Місцевости Форж і Реньвіль, а також горбки дальше на полудне і ліс коло Кімер, находять ся в наших руках. Французькі протинапади здовж краю ліса відбили наші війска, задаючи тяжкі втрати неприятелеви. Більша часть жовнірів, які були в перших ровах, найшла смерть на місци. Крім того Французи втратили 58 официрів і 3.277 жовнірів в полонених, 10 гармат і велику скількість инших воєнних матеріялів.

„На правім березі ріки Мези наші війска прогнали неприятеля зовсім з місцевости Фресн. Число Французів, полонених в тій місцевости, зросло на 11 офіцирів і понад 700 людий. Крім того попала ся в наші руки більша скількість машинових крісів.

„Наші літаки бомбардували вчера успішно французькі становища на захід від Верден".

Загальне число полонених Французів протягом двотижневої битви під Верден зросло на 25.000, а число здобутих гармат на 125.

НІМЦІ НАМІРЯЮТЬ НАЙПЕРШЕ ВЕРДЕН ОКРУЖИТИ, А ВІДТАК ЗДОБУТИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Майор Дейтон, військовий знавець американський, заповідає, що Німці будуть старати ся передівсім Верден окружити, а допера тоді приступлять до властивого здобуваня кріпости.

Успіхи німецьких війск в кількох послідних днях на лівім березі ріки Мези вказують на те, що Німці за всяку ціну будуть старати ся відтяти від заходу відворот французькій армії, яка боронить фортів Вердену.

Нема найменьшого сумніву, що за кілька днів відбудеть ся може найстрашнійша битва на захід від Вердену. Коли німецьким війскам пощастить ся, то велика часть французьких війск буде зовсім відтята і дістанеть ся в полон або наложить головами.

У Франції вже нині говорить ся, що Верден треба боронити лише до якогось певного часу, то значить, як довго ґенеральний штаб буде уважати се за відповідне. Тут розходить ся Французам лише о те, щоби розмірно меньшими силами здержати скорий наступ і спричинити Німцям можливо найбільші втрати.

МАЙОР МОРАТ ОЦІНЮЄ ДОТЕПЕРІШНІ СТРАТИ ФРАНЦУЗІВ ПІД ВЕРДЕН НА 80.000 ЛЮДИЙ.

БЕРЛІН, 8. марта. — Звісний воєнний німецький знавець, майор Морат, подає, що Французи стратили у двотижневій битві під Верден 70.000 до 80.000 людий. З того припадає понад 20.000 на полонених.

НІМЕЦЬКІ ВТРАТИ ПІДЧАС НАСТУПУ НА ФОРТ ДУМОН БУЛИ НЕЗНАЧНІ.

БЕРЛІН, 9. марта. — Попередні звіти про невеликі втрати німецьких війск, які брали участь в наступі на форт Думон, находять тепер потвердженє в оголошених лістах страт. І так, 24. полк бранденбурської піхоти, який стояв через кілька днів в найбільшім огни при здубуваню форту, стратив всего 202 людий, між тими 50 в убитих. (Цілий полк числить около 4.000 людий). В часі головного наступу стратив сей полк всего 18 людий.

Малі втрати німецьких війск дасть ся оправдати тим, що перед наступом піхоти артилєрія бомбардує кожду стопу землї.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

УСПІХИ АВСТРІЙЦІВ НА ВОЛИНИ І В ГАЛИЧИНІ.

БЕРЛІН, 8. марта. — Австрійсько-угорський ґенеральний штаб подає отсі вісти:

„В околиці Карпилівки війска під командою арх. Йосифа Фердинанда взяли приступом російські укріплені становища.

„На північний захід від Тернополя відділ Австрійців здобув російські окопи на просторі одного кільометра.

„На північний захід від Тернополя, над Дністром і здовж бесарабської границі відбувала ся вчера оживлена перепалка гармат".

ЦАР ПРОМІНЯВ БИ СВОЇ ПОСТЛОСТИ В ЕВРОПІ ЗА ПОСІЛОСТИ В АЗІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 8. марта. — З Царгороду доносять, що російський ґенеральний штаб рішив ся зовсім залишити новий наступ проти Німеччини і Австрії, який мав на весну розпочати ся.

Цар і воєнна рада мали порішити не робити дальших зусиль в цїли відобраня Польщі, прибалтійських губерній і прочих земель, які Росія втратила на заході, але звернути всю свою силу до Азії і тут шукати відшкодованя за втрачені території.

Нові війска, які були нагромаджені здовж границї Галичини і Буковини та призначені до великого наступу на весну, мали вже відійти на поле битви до Вірменії (в Малій Азії). Москалї мають намір в першій мірі здобути місто Баґдад і велику часть Вірменії, а коли би се пощастило ся, вдарити на Царгород.

Довго триваюча безчинність російських війск на боєвій лінії в Галичині і над рікою Диною будить навіть у союзників Росії недовіре і страх. Російський ґенеральний штаб, замісць вдарити на Австрію і Німеччину, як се було ще в осени заповіджено, заховуєть ся тут зовсім спокійно, а головні воєнні операції перенесено до Азії: до Персії і Вірменії.

Російські війска в Персії посувають ся чимраз дальше на полудне, близше Індій, головної підстави і жерела доходів Англії. Таке поступованє Росії викликало в Англії велике невдоволенє. Англія побоюєть ся, що Росія готова би була навіть зречи ся всіх західних посілостий в Европі (Польща, Україна, Литва, Прибалтійський край і Фінляндія), коли би Німеччина й Австрія приобіцяли їй відповідне відшкодованє в посілостях в Азії. Таке відшкодованє мусіло би стати ся коштом Персії й Індій, то значить коштом Англії.

Поминаючи сї здогади, довга безчинність російської армії виказала, що російська армія не вспіла ще прийти назад до сили по величезнім погромі в минувшім роцї. Російські й англійські часописи грозили центральним державам великим наступом російської армії в зимі. Однак зима минула, вже і весна настала, а на боєвій лінії спокійно. Лише два рази пробували Москалї своєї сили: на границї Буковини і над Стрипою. Та за кождим разом потерпіли дуже великі втрати і мусїли цофнути ся назад на свої давні становища. А за сей час війска німецьких союзників здобули цїлу Сербію, цїлу Чорногору і майже цїлу Альбанію та прогнали Англійців з Ґаліполї. За тим слїдує великий наступ Німців у Франції на Верден.

Недалекий час, а розпічнуть ся нові бої також на сході. Недалекий час покаже, котра сторона через зиму встигла лучше підготовити ся до великої, може рішаючої боротьби.

—o—

ЯПОНСЬКІ ЧАСОПИСИ НАКЛИКУЮТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВО ДО СОЮЗА З НІМЕЧЧИНОЮ.

ТОКІО, 8. марта. — В японських часописях появляють ся щораз частійше зазиви ріжних політиків, в яких вони взивають своє правительство до заключеня союза з Німеччиною.

На таке становище японських політиків впливають головно непорозуміня між Японією і Англією щодо поділу своїх впливів в Хінах.

Японія, користаючи з того, що Росія і Англія ведуть війну, здобул[illegible] в послідних часах на далекім сході головні ри[illegible] торговлї і промислу в тих краях, до яких те[illegible] Англія з причини війни доставити своїх продуктів не може. Японія знає дуже добре, що все те є лише тимчасово, як довго [illegible]йна триває. Хотячи задержати здобуті користи і на будуче, мусить прийти до оружної розправи з Англією.

НІМЕЧЧИНА ВИПОВІЛА ВІЙНУ ПОРТУҐАЛІЇ.

БЕРЛІН, 9. марта. — Вчера пополудни німецьке правительство виповіло війну Портуґалії і вручило портуґальському послови в Берлїні пашпорт.

Яко причину виповідженя війни подало німецьке правительство неправне сконфіскованє німецьких кораблів портуґальськими властями.

Від початку війни були вже нераз поголоски, що Портуґалія зірвала зносини з Німеччиною і зобовязала ся дати Англії на поміч 10.000 війска. Війска Портуґалії мали взяти участь в битвах з Німцями на кольоніяльних посілостях.

Портуґалія є 13-ою з ряду державою, яка бере участь у великій війнї. По однїй стороні: Німеччина, Австрія, Болгарія і Туреччина; по другій стороні: Англія, Франція, Росія, Італія, Бельґія, Японія, Сербія, Чорногора і Портуґалія.

ТУРЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙНИ ЕНВЕР ПАША МОЛИТЬ СЯ НА ГРОБІ ПРОРОКА.

АМСТЕРДАМ, 9. марта. — Приватні вісти, які наспіли з Атен про замордованє турецького міністра війни Енвера Паші, показали ся безпідставними. Енвер Паша відбув перегляд турецьких війск в Сирії і відтак враз з иншими достойниками удав ся до Арабії, щоби помолити ся на гробі пророка Магомета.

АВСТРІЙСЬКІ КОРАБЛІ МАЮТЬ ДІСТАТИ СЯ НА ЧОРНЕ МОРЕ.

РИМ, 9. марта. — Тут надійшли вісти, що на воєнних доках австрійських працюють тисячі робітників над викінченєм двох великих нових воєнних кораблів. При помочи отсих кораблів часть австрійської фльоти має дістати ся з Адрійського моря через Дарданелї на Чорне море, щоби дати поміч Туркам супроти частих нападів російської фльоти.

Турки мали вже навіть усунути з Дарданелів підводні міни, щоби уможливити австрійським кораблям безпечний переїзд.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І МЕКСИКО:

МЕКСИКАНСЬКІ БАНДИТИ НАПАЛИ НА АМЕРИКАНСЬКЕ МІСТОЧКО КОЛОМБУС. — 17 АМЕРИКАНЦІВ ЗАБИТИХ.

КОЛОМБУС, Н. М., 9. марта. — Около 500 мексиканських бандитів під командою ґенерала Віллї перейшли нині досьвіта границю Злучених Держав і напали на місто Коломбус. В місті 17 осіб цивільних і військових убитих. Богато ранених. Богато будинків стоїть в огни.

Остання вість подає, що в битві з бандитами згинуло 9 цивільних і 8 жовнірів, ранено 2 цивільних і 7 жовнірів.

По довершенім нападі бандити подали ся назад в напрямі своєї границї.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ГРАНИЦЮ МЕКСИКА В ПОГОНІ ЗА БАНДИТАМИ.

ВАШИНҐТОН, 9. марта. — Американські війска в силї трох відділів кінноти на приказ ґенерала Фонстона перейшли границю Мексика і переслїдують утікаючих бандитів.

Американське правительство віднесло ся в тій справі до мексиканського президента Каранци, однак сей заявив, що є безрадний.

Деякі американські політики домагають ся від Вілсона рішучого кроку в тій справі. Не є виключене, що Злучені Держави будуть мусїли оружно виступити в справі заведеня ладу в Мексику.

МЕКСИКАНЦІ СТРАТИЛИ 23 ЛЮДИЙ В УБИТИХ.

ВАШИНҐТОН, 9. марта. — Міністерство війни одержало урядове повідомлене, що в битві на улицях місточка Коломбус згинуло 23 мексиканських бандитів.

Ранені американські жовніри оповідають, що ані один Мексиканець був би не втік, коли би машинові кріси були добре функціонували. Тимчасом машинові кріси завели, бо не можна було з них стріляти. Битва на улицях міста була дуже завзята, тому і полонених не було.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

—o—

Всї, котрі занимають ся збірками на фонди під зарядом Федерації Українців і ті, що присилають жертви до касієра Федерації, зволять ласкаво приняти до відома, що з присилкою гроший мають присилати до касієра тільки спис жертводавців і цїль, на яку призначено дану жертву. Всякі дописи, подяки або поклики не належать до спису жертводавців і се занимаючі ся збірками або висилкою тихже мають посилати осібно в роді дописий до редакцій часописий, в котрих хотять, щоб такі дописи, подяки чи то поклики були поміщені. В виказах присланих жертв оголошуєсь і буде оголошуватись тільки імена жертводавців і зложені суми жертв.

За Тов. Федерація Українців:
С. Ядловський, касієр.

ОТВОРЕНЄ БАЗАРУ В СУБОТУ.

—o—

Базар, який уладжує з'єдинений німецько-австрійський Комітет на поміч ЖЕРТВАМ ВІЙНИ в Німеччині, Австро-Угорщині, Туреччині і Болгарії, буде отворений вже в сю суботу, дня 11-ого с. м. о 8-ій годині вечером і буде тривати до дня 23-ого (четвер) включно.

Базар займає всі великі галі в Медісон Сквер Ґарден (27-ма улиця і Медісон евеню). Будок буде около 250. Переважно будки будуть загального характеру, лиш деякі будуть відзначати ся національними особливостями, між ними й українська (ч. 97.).

В меньших галях будуть що вечера концерти, водвілї, воєнні образки і т. д. Дня 19-го с. м. (в неділю) вечером буде український концерт, уладжений нюйорським Українським Хором, під управою п. Мирона Гундича.

ВСТУП НА БАЗАР 25 ЦЕНТІВ.

Базар буде отворений кождого дня від 2-ої години сполудня до пізної ночи.

НА ПРЮ, БЕЗ ЛЯКУ І ЗНЕВІРИ!

IV.

Сльози крокодиля.

Крокодиль, коли їсть свою жертву, проливає свої сльози над нею.

Народне повіре, що походить ще з римських часів.

Виказуючи хибні твердженя „Америки", не думаємо розбирати значіня поодиноких закидів, або їх змісту. Ні, нам розходить ся о що инпюго, а то: о неморальні і крайно шкідливі способи в політичній боротьбі, які вводить згадана часопись в українській мові між частиною українського народа.

Епископські закиди і напасти є такі численні, що годї їх зібрати разом. Приходить се тим труднїйше, що від часу, коли почали ся в „Америцї" очерненя на ширші розміри, здержано з Філядельфії висилку часописи і до нашої редакції і до усїх нюйорських товариств, а навіть передплатників, щоби, борони Боже, ми не могли знати, що „Америка" пише. Наслідком сього ми не мали всїх чисел під рукою — але і не потрібно, бо, як ми згадали, не о слова нам розходить ся.

Треба признати, що конструкція цілої сплетнярської сїти є артистично викінчена — по анґлїйськи: „мастерпіс". Тому можна здогадувати ся, що 13 статий, котрих ряд зачав ся дня 13. січня (фатальна тринайцятка!), названих „В переломову хвилину", не є твором одного чоловіка, але цілого „совіта нечестивих", під одною кермою. Коли би вільно зробити порівнанє, то хиба таке: Коли Люципер хоче обмотати людські души своєю сітию, то скликає своїх дорадників на нараду, а відтак після уложеного пляну наставляє сїти.

Уклад цілої змови носить на собі середновічно-схоластичне пятно і тому чоловікови, що жиє в XX. столїтю, годі зорієнтувати ся, що є правдиве, а що невірне.

Жерела — о скільки мож їх доглянути — є троякі:

1) Головна часть змови опирає ся на листах чоловіка, який засїдає в Загальній Українській Раді у Відни, належить до ідейної опозиції і має добрі наміри.

2) Друге жерело — се інформації, що походять від чоловіка, який негодує на Загальну Українську Раду за те, що його не вибрали в її склад; отже, коли що припадково підслухає, доносить сейчас до епископа Ортинського, представляючи віденські сплетні за дійсну правду. Сї інформації є мабуть писані на замовленє.

3) Кромі сього є тут використані матеріяли, що походять від людий, які хотіли викпити епископа за його влізливість; епископ на тім не полапав ся і взяв се за добру монету.

Всї ті матеріяли зліплені разом ненавистию до всїх народних робітників тут і там, а більші прогалини в цілій будові виповнені вставками (інтерполяціями) з нападами на американський народний табор і його роботу. Ізза сього ся майстерна штука робить враженє, що на серци її автора лежало дїйсно виключно добро народа.

Метода (спосіб) безчещеня української справи є також знаменна. Правдиві факти змішані з неістнуючими. Твердженя, деколи зовсім противорічні і виключаючі себе взаїмно, стремлять до сього, щоби вмовити в людий:

1) Що взагалі нїчого непотрібно робити, бо инакше хтось в Америцї може вибити ся в роботі.

2) Що ті люди, які є в Америцї, се не нарід, але „пяні фірмани" і „чорти", які не мають найменшої ідеї.

3) Що навіть не варта працювати для рідного краю, бо рідний край — се запроданці, зрадники, денунціянти, — словом: злочинці.

Коли би мож поділити напасти, то хиба на такі ґрупи:

1) Одні мають на цїли шкодити українському рухови взагалї.

2) Инші обиджують весь український нарід, або сю часть, що находить ся тепер в Америцї.

3) Ще инші мають на цїли представити всїх народних робітників у некориснім сьвітлї.

Сї очерненя є порозкидані в статях, дописях і листах до „Америки" в ріжнім часї. Але ми візьмемо за основу нашого писаня „фатальну тринайцятку" („В переломову хвилину"), а лише деякі заміти наведемо з давнїйшого або пізнїйшого часу.

Не будемо також розбирати цілого матеріялу, бо се заняло би цілий рік часу. Ми вкажемо лише на неґідність твердженя з фактичним станом річи і коротко розглянемо лише закиди звернені:

1) Проти редакції „Свободи" і головного уряду У. Н. Союза, о скільки ми заступаємо українську справу і беремо участь в народнім житю.

2) Проти д-ра С. Демидчука, яко заступника Загальної Української Ради з Відня.

3) Проти старокраєвих провідників, більше з формального боку ніж з матеріяльного.

Замітів, звернених на редакторів „Народної Волї", головний уряд Р. Н. Союза зі Скрентону і ґрупу пресвитерян, не будемо розбирати, бо вони мають свої часописи, а п. Січинського епископ безпосередно ще не зачіпав.

Не можемо тут наводити напастий „Америки" дословно, бо се був би за великий матеріял. Одначе дещо мусимо навести, аби вказати, що саме закидує ся. І так:

1) На редакторів „Свободи" і головний уряд У. Н. Союза є такі значучі заміти:

„Америка" ч. 8, з дня 13. січня 1913, пише:

Та є в нас орґан, що виходить за народну кервавицю, в якім однак голос мають тільки всякі „куми", як кум Ґмітро, що є кумом Юзя, Семаня і т. д., кум Юзьо, що є кумом Ґмітра, Андруся, Семана, Михася; кум Михась, що мітлою по нюйорських жидівських готелях учив ся і кінчив університет і т. д., для якої в сьвітї нема нїчого сьвятого, прибрала собі до помочи чоловіка, до якого рук прилипли народні фонди... має задачу неґувати всьо. Кумівський гурт, який захопив в свої руки „Свободу", відразу виступив проти австрійської орієнтації з цілим рядом статий і став підносити на кпини австрійський патріотизм „Америки" — а зробила се „Свобода" з вродженого нахилу і привички киринити кожду справу... На зїзд у Філядельфії явили ся і представителї „Свободи" і У. Н. С. та їх приїзд носив відразу пятно нещирости і кирині.

У тім самім числї (8) „Америки" читаємо:

Славна „Свобода", орґан орґанізації, до якої належать покищо самі греко-католики, від коли до переведеня своїх особистих вузких цїлий і то зі шкодою для нашої народної справи, злучила ся з кацапами — американськими — бо так з цілою певностю можна назвати презбітерiян — хватає ся кождого средства, щоби наш нарід відтягнути від його віри і зробити чужим погноєм. Для сеї, колись славної, а тепер зійшовшої на бруковий орґан ґазетки, всякий спосіб, який тільки веде до нищеня віри, є добрий... Не дивниця, бо для таких циніків, які не знають ніякої сьвятости, для яких доляр є всїм, а всякі инші почуваня нїчим, немає нїчого сьвятого, і вони болотом, в якім самі сидять по самі уха, намагають ся обхляпати весь сьвіт.

„Америка" ч. 9. пише:

„Свобода" се загально звісний хамелеон, який вже і так до тепер зміняв свою шкіру кілька десятків разів, як сего вимагав особистий інтерес кума Ґмітра, Ваня, Семаня чи Юзя.

І знова:

Джерзисітська „Свобода", вижебравши від пресвитерiян $12.500, присилувала Український Комітет удати ся до Біліньского. За се факторство спадає вина на п. делеґата. „Свобода" з Америки довершила того, що не вдало ся довершити Василькови, стала успішним фактором Поляків.

2) До д-ра Демидчука є такі заміти:

„Америка" ч. 9, з дня 14. січня, пише:

І ледви, що пан Демидчук відїхав з Філядельфії, як сейчас почав підпольну роботу проти обєднаня нашого народу; став працювати над його розбитєм... присилуваний до сього „пейдою" 100 доляровою, яку побирав в „Свободі".

І дальше:

А претекст до розбиваня знайшов п. Демидчук дуже цікавий. Він станув в обороні яких трех соток народних відступників, презбитерiян, яких зробив відразу політичною партією і сих, які за то беруть гроші, щоби працювали на загибіль нашого народа в Америцї... старав ся виаванзувати на політичну першорядну силу покликану до оборони сего народу. Йому доконче треба було розбити єдність руського народу на американській земли, щоб міг виказати ся, перед ким треба, що то його робота, яка робить ся на американській земли, а не чия инша.

Знова деинде, а то в ч. 272 „Америки", з дня 27. падолиста 1915, читаємо:

300.000 Русинів, тому тільки, що вони суть з'орґанізовані в русько-католицьких громадах, Ви не узнали за ґідних брати участь в „Соймі".

А перед тим:

Ви своїм височайшим указом викинули на сьміте поверх 100.000 наших братів з Угорської Руси, на се тільки, щоби зробити місце для 300 презбітерiян і не цїлих 20 Українців з Росії.

Четвертий шкандал... се було нападанє на нашу тутешну церковну власть.

„Америка" ч. 22, з 1. лютого 1916, пише:

І сї два панове (др. Кость Левицький і Микола Василько)... заздалегідь постарали ся розбити і розсварити сю американську Русь-Україну... Роздор і розбитє американських Українців почав особистий висланник пана Костя Левицького... щоби ослабити і унеможливити їх вплив на хід подій в Галичині.

3) Проти старого краю, значить його провідників, „Америка" виписала власне цілу тринайцятку статий, які ми розглянемо окремо, а тут наведемо всі головні твердженя „Америки", отже:

а) що др. Кость Левицький і Микола Василько захопили керму політики в свої руки і стали автократами (необмеженими панами);

б) що через руки д-ра Костя Левицького йшли всї запомоги правительства на користь Українців і він при помочи сих гроший став всевладним;

в) що клюб парляментарних послів опирав ся самовладности д-ра Костя Левицького, котрий не хотів скликати засїданя;

г) що українська академічна молодїж протестувала проти З. У. Ради, що вона не вміє стояти на висоті своєї задачі;

ґ) що др. Кость Левицький під натиском публичної опінїї перевів реорґанізацію З. У. Ради;

д) що українська суспільність по війні виключить д-ра Костя Левицького з політичного житя, бо тепер не час на се.

е) що тепер відносини вже поправили ся, але Українцї стратили значінє в австрійського правительства.

На підставі усїх тих закидів „Америка", позбиравши факти про невідрадне положенє Українців в Австрії (сї факти зібрані влучно в 9 точках, в ч. 10, з дня 17. січня 1916); звалює усю вину за те на двох людий: д-ра К. Левицького і М. Василька. Отже вони оба винні, що нема українського університету, що нема української провінції в Австрії, — бо др. К. Левицький „хотів внести проєкт поділу Галичини на три части, але йому не вдало ся" і т. д. Зробивши тих двох згаданих панів відвічальними за всю українську політику, за тяжкий гнет нашого народа зі сторони Поляків під покровом австрійського правительство, і т. д., епископ роздирає на собі ризи і плаче над Україною (гл. ч. 22, з 1. лютого 1916):

Ми з закрівавленим серцем зважили ся остаточно подати до відома нашої суспільности без ніяких завиваня в бавовну і без ніяких брехливих прикрас сей сумний стан нашого політичного положеня за океаном не на се, як дехто старає ся нам підсунути для видвигненя якоїсь одної партії коштом другої... Справа стоїть так лихо і то так лихо, що, як нас інформують, наші політики на самостійну Україну вже махнули рукою, справа автономії здобутих від Москалів українських областий страшенно загрожена і висить на волоску, та заходить найбільша небезпека, що сї землї дістануть ся під виключне пановане Поляків, що вже навіть по части і тепер стало ся, а справа автономії Українців в Галичині загрожена і також майже пропаща...

Самою силою факту весь ратунок загрожених наших народних інтересів може вийти під пору тільки з одних Злучених Держав...

Виплакавши ся і обтерши свої сльози та обмивши руки, взяв епископ капелюх на голову і пішов доглядати будови свого банку у Філядельфії. Сей банк має спасти Україну.

• • •

Вчинок не конче обвинює чоловіка, коли ще душа не зіпсована. (Латинська пословиця).

Коли люди нїчого не роблять, то вчать ся робити зло. (Латинська пословиця).

В ТАРАСОВЕ СЬВЯТО.

Від Карпат по Кубань
Отряси ся, повстань,
Гей, народе зневіри і горя!
Позабудь на ярмо,
На столїтя страдань,
Відгукнись, гень до Чорного Моря!

Відгукни ся, — а в тім
Відгомонї, мов грім,
Мов сходячого сонця заграва,
Най дрожить дужий спів,
Велич твоїх батьків
І синів невмирущая слава!

Тільки лїт, тільки лїт,
Ти лив кров свою, піт,
Віддавав у житевій данинї.
Ти тугою лугів
Слав до моря свій спів,
Розсипаючи плач по долинї...

У ярмі ти забув,
Чимколись прадїд був,
Що не гнувсь під неволї вагою —
Хоч в се сьвято повстань,
Отри пил і поглянь
На покинуту батьківську зброю!

А чи знав ти у снї,
Хто так йшов до борнї
Не в холоднїй панциряній стали,
З словом дужим в устах
І з огнем на чолї?
Там... Сини тобі зброю кували!

Микола Голубець.

Українські Січові Стрільці.

ПОЛЕВА СТОРОЖА В ЖУПАНЮ.

(Із карпатських боїв).

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

Як попередної зими боєва лінія пересувала ся на хребет карпатських гір, спалено з огляду на успішне веденє війни кілька сіл в горах. До спалених належало також Жупанє. Колись велике і гарне село, — який-же сумний образ представляло воно тепер, як ми сходили ранним ранком до него із височин Бескиду! Серед згарищ і розвалин заховало ся тільки попівське обійстє і церков. На сїм обійстю приміщували ся наші полеві сторожі.

День був мрачний, догідний до всяких воєнних підступів і нападів. Москалї показували велику охоту сего дня наступати на наші позиції. Тому треба було заховати як найбільшу обережність.

Що хвилї було чути у всїх боках стрілянину — певно перепалки стеж.

Командант нашої полевої сторожі, сотник Вітовський післав в околицю кілька стеж, а решту хлопців завів до хати.

Ми розпалили в кухнї огонь і грілись. Дехто пригрівав мясні консерви, дехто пік бараболї, що знайшли ся в попівській пивници.

Два товариші вибрали ся розглядати згарища села. Незабаром повернули з трома полоненими російськими жовнїрами. Полонені привитали нас словами: „Слава Ісусу Христу! Гаразд!" Се були Українцї зза кордону.

Сотник розпитав їх про все і відіслав до бриґади.

Незадовго повідомив вартовий, котрий стояв коло хати, що на однім горбку показали ся два російські жовнїрі.

Сотник вибіг з хати і став приглядати ся через далековид. Дїйсно коло одної копиці сїна стояло 5 Росіян і розглядало ся по околици.

Сейчас на приказ сотника побігло туди кількох товаришів і за короткий час привели усїх пятьох перед сотника. Межи сими були також Українцї, що дуже гарно говорили по українськи.

Сотник почав випитувати полонених. Один із них, що говорив по московськи, сказав, щоби ми не оставали тут на ніч, бо Росіяни знають докладно про нас і старають ся окружити нас. Дві роті (сотнї) іде на нас з Климця, дві з Вижлова, а крім того дві сотнї російських козаків. А нас усїх — разом з тими, що пішли за стежі, було всего до 50 люда.

Сотник відіслав полонених до команди бриґади, приказав нам строге поготівлє і вислав одного Стрільця з остереженєм до австрійського ляйтнанта, команданта полевої сторожі, що стояла на кладовищи за селом. Сам сотник вийшов на подвіре подивити ся, що дїєть ся.

Нараз він повернув і дав приказ, щоби виходити, бо чути стріли. Ми вийшли з хати.

На ліво в лїсї, яких 500 до 600 кроків від нас лопотіли густо вистріли.

Ми дістали приказ спалити ще й се обійстє. В одній хвилї стояло воно в полумінях; а ми вертали на свої позиції на Бескиді.

Ще довго тривала там у лїсї стрілянина, стали промовляти і наші гармати, аж вкінци вечером усе стихло.

Написав **Вікусс.**

Відень, 25. мая. 1915.

Т. Шевченко.

ОДИН У ДРУГОГО ПИТАЄМ.

Один у другого питаєм:
На що нас мати привела?
Чи для добра, чи то для зла?
На що живем? Чого бажаєм?
І не дізнавшись, умираєм,
А покидаємо дїла.

Які-ж мене, мій Боже милий,
Дїла осудять на землї?
Бодай ті дїти не росли,
Тебе сьвятого не гнївили,
Що у неволї народились
І стид на тебе понесли!

О. Жихаренко.

В ДОБУ КРІПАЦЬКОЇ НЕВОЛЇ.

В добу кріпацької неволї,
В добу салдатчини лиху,
В добу темноти й недолї,
Як ніч понуру й глуху,
Родивсь поет Вкраїни рідний,
В хатинї бідних кріпаків, —
Чий спів могутний і досьвітний
Не вмре на сьвітї вік-віків!
Порадник рідного народу,
Великий страдник за нього;
Співець братерства і свободи
Він жив — боров ся за Добро.
Він просто йшов, хоч й тернами,
Страждав в засланю як найгірш —
Та не вхилив ся перед катами,
Кував й в неволї гострий вірш!
Він кляв псарів, рабів неслави,
Панят, мордуючих людий, —
Він звав до волї, звав до слави
Вкраїни любої дїтий!
Він малював минулі роки,
Козачу вільність вихваляв,
Мов предковічнії пророки
Злих до спокути закликав!
Він велетень, бо рвав кайдани,
Бо Духа руйнував тюрм;
Старі, народні гоїв рани
Гнав геть огидливу пітьму!
Він батько рідної країни,
Він передвістник красших днів,
Коли на вільній Українї
Не буде стогонів рабів!

ЩИРЕ ПРИЗНАНЄ ДЛЯ „СВОБОДИ".

Наш зазив за приєднуванєм нових передплатників для „Свободи" (по забороні її в Канаді) приняли Українці й Українки у Злучених Державах дуже щиро. Дуже богато передплатників нашої часописи агітувало між знакомими, котрі ще не були передплатниками „Свободи", щоби післали від себе передплату і стали передплатниками. Ся агітація вже доси увінчала ся красним успіхом бо ЗА 5 НЕДІЛЬ ПРИБУЛО „СВОБОДІ" ПОНАД ПІВТОРА ТИСЯЧІ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

Сим ділом показали Приятелі і Приятельки „Свободи", що вони дійсні патріоти, бо попирають народну справу не лише словами, але й ділами. Діло одиниць невелике, але як тих одиниць богато, — то се діло стає ВЕЛИКИМ ДІЛОМ ВЕЛИКОЇ ГРОМАДИ.

Коли у нас є вже зрозуміннє такого великого громадського діла, то се дуже відрадна проява І ЗАПОРУКА УСПІХІВ НА БУДУЧЕ.

Газета — се ключ, се жерело всеї роботи і без неї в теперішних часах жадна громадська робота неможлива. Тому першою річию американських Українців повинно бути: мати добру і сильну народну газету, але — ЩОДЕННУ. Нехай нашою цїлию буде, АБИ „СВОБОДА" СТАЛА ЯК НАЙСКОРШЕ ДНЕВНИКОМ.

Ще трохи праці, ще трохи агітації, а „Свобода" буде мати в самих Злучених Державах стільки передплатників, що мала перед 17-тим січня, 1916, разом з передплатниками з Канади. А тоді вже буде задачею Редакції й Управи друкарні „Свободи" подбати, ЩОБИ „СВОБОДУ" ПЕРЕМІНИТИ НА ДНЕВНИК.

Тож дотеперішний успіх нехай нас заохочує до дальшої праці, аби осягнути — повний успіх!

Хто пришле $2.00, буде передплатником „Свободи" цїлий рік (без огляду, в котрім часї пришле, буде одержувати часопись через 12 місяців і отримає 156 чисел), а хто одного доляра, буде одержувати „Свободу" 6 місяців.

УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ НА ГОРІ МАКІВЦІ.

Тешлий вітер повіває,
Сніг стопив ся, сонце сяє,
Відродин ся увесь світ.

Було се в цьвітни. Я, вже готов до подорожі, чекав ще на товаришів, яких запросив до себе на 7. годину, щоби з ними попрощати ся. Переді мною на столику лежав розпечатаний лист від родичів. Ще від учера лежав він. Я ходив засумований широкими кроками по сьвітлиці. Шкода мені стало родичів, котрих я дуже любив; шкода мені стало товаришів, з котрими я в щирій братній дружбі пережив молоді літа; все те мав я тепер покинути може й на все... Мене тяг до Лукавця сильний магнєс: двоє блискучих, живеньких і чорних як угіль оченят Олени. От про що я думав, ходячи по своїй кімнаті. Та дарма...

Було се вечером у Великодний вівторок, коли то, попрощавши ся з товаришами, стояв я в рядах полевої сотні Українських Січових Стрільців, які за пів години мали відійти на поле битви. Чудова весняна природа красувала ся цілою сьвіжостию житя й запалу. Нараз почули ми слова: „Сотня, — позір!" Настала важка тишина і знов перервав її грімкий голос: „Сотня за мною походом, руш!" Сотня хлопців рушила з місця і поступала вперед за командантом. Залунали пісні: „Гей у лузі червона калина", „Журавлї" і инші. Веселійше стало. Деякі товариші відпроваджували нашу сотню на дворець, а мадярські дївчата обкидали нас цьвітами. Небавком зупинили ся ми на двірци. До відізду треба було чекати 2 години. За той час одержали ми на дорогу консерву й сухарі. Місяць виглядав де-не-де зпоміж хмар. Ми всїли... По цїлонічній їздї ми приїхали до Лавочного, де одержали потрібні річи, як кріси, кулї і инше. О 5. годині пополудни приїхали ми до Славска, села недалеко боєвої лінії.

Зорі сьвітять... Місяць лелїє кругом проміннєтим, ялиці грають на вершках дивним шумом. Річки шумлять по вивертах дикого лїса на доли. Серед так гарної ночі тихо посувала ся наша сотня зі Славска до поблизкого села Головецка як резерва. Ще через один верх, а зайдеш у село. Товариші не могли налюбувати ся красотою сих верхів, їх сьвіжостю, їх житєм. Погода була на причуд гарна. Верх стремів поперед нами: з долу поріс густим смерековим лїсом, що з далека синїв довкола гори, гей би кусень небосклона відірвав ся і, скотивши ся з верха, обляг його стопи довкола блакитним вінцем. Небавком були ми на вершку гори. Нараз осьвітила нас ворожа ракета. „Долів!" — крикнув комендант. Все лягло. Потім осьвітила нас ще одна ракета і все утихло... Лише ялиці грають дивним шумом, річки шумлять у вивертах дикого лїса на доли, а мрака сріблиста лине на гори, а зорі так сьвітять, так сьвітять. Тихо, тихесенько навколо... Командант, оглянувши ся, приказав встати. І тихою ходою пішли ми дальше. Ріжнородні думки тиснули ся роями в мою душу. Прийшовши до Головецка, ми розквартирували ся між Стрільцїв першого куріня, до котрого були приділені. Раннім ранком збудив мене гарматний гук. Росіяни стріляли до полудня; так стріляли вони майже що дня. Страт не було. Вставши рано, оглянув ся я, де знаходжусь. На горах зоріло, небо грало як малинова хоругов над моєю головою. А на небосклоні високо плаває самітний літак, широкими крильми здіймає ся в гору, то знов спускаєть ся легкими закрутами в долину. На недалекій горі, котра взносила ся високо понад селом, з перервами, час від часу, повторяли ся сальви з крісів. Се була Маківка. Там були австрійські і російські становиска. За якийсь час одержав я рій, котрим мав проводити.

Кроваво заходило сонце за хмари, обливаючи їх загравою, а в тім червонім сьвітлі понуро бовваніла гора Маківка. Було се по полудни 28. цьвітня, коли то Росіяни почали сильно стріляти в село. Зрили землю, село знищили. Стріляли вони до полудни 9-ої вечером.

Все втихло, лиш з гори Маківки доходив страшний грюхіт з крісів, а ракети час від часу осьвічували гору. Ми одержали приказ: „строге поготівлє". Я ляг спати, та не міг ніяк заснути. Заснув і снить ся мені моя дівчина. Мучили мене сни. Мене збудив товариш Рондяк.

— Чого хочеш? — питаю.

— Чи не чуєш, як страшно Росіяни бють в село ґранатами? — сказав він, і приготовляв ся до відходу, котрого небавком сподївав ся. Я сейчас встав, зібрав ся, оглянув кріс, нопоїв трохи студенини, що зладили ми були з товаришем Рондяком і ожидав приказу. Не минуло і пять хвиль, як брязнула клямка і отворили ся широко двері. До хати увійшов задиханий дижурний з моєї сотні.

— Алярм, — сказав він, — прошу сейчас збирати ся коло помешканя куріного!

І по лицях товаришів, котрі давно зібрались, розлила ся глубока мелянхолія... Північ. Лине сріблиста мрака до гори. Густо ґранати падають в наше село а на Маківцї чути лише де-не-де пуканє з крісів. Я зі своїм роєм стояв в рядах 1-ого куріня. Прикре положенє було, бо Росіяни заняли нашї позиції. Вітер шумів і колихав верхами ялиць, скрипляче тужливо сухими гилями, Отаман 1-ого куріня, Гриць Коссак, дав розказ розложити розстрільну в напрямі Росіянів, баґнети на кріс і відзискати утрачені позиції. Серед німого страху, не зважаючи ні на ями ні на вивернені дерева, скорим кроком поспішали ми на верх гори, у лютий танець, де слава, і смерть, і кров. Скоренько майнули думки про батьків, братів... „Гурра! гурра, гурра!"... Счинив ся рукопашний бій. Було чути крик, зойк та брязканє оружя. Ми відзискали утрачені позиції.

Другого дня перед полуднем зробили Росіяни другий напад на нас. Скора стрілянина була через цілий день. Найприкрійший день був для нас: перший май. Зоріє... Вітрець з полудня так лагідно повіває, а мені так любо... Недалеко від нас розсїлась невеличка громада столітних, підсадкуватих і розлогих дубів. Поважно споглядають ті старі дерева довкола на сусідні гори. Але й щось тужного і сумного чути в шелестїнню буків і журкоті зимної скальної криниці. Якийсь дух таємний, незнаний а сильний, віє в тій самітній та так чудовій околиці. Серце радо би розширити ся, далеко обняти собою той сьвіт тихий, той край милий. Та нараз счинив ся страшний бій. Тріскають карта-чі, ревуть ґранати, свищуть кулї у наші окопи. Москалї почали сильно на нас напирати.

Серед граду куль мусїли ми подавати ся в зад. Росіяни, користаючи з того, висадили машиновий кріс на верх гори та давай нас пражити. Поплило богато молодечої крови. Та в нас одна надія, одна думка: здобути або в дома не бути! Кидаємось знова, але велика сила Росіянів відперла нас. Так було і вдруге. Ще третий раз кидаємось. Кипить завзята боротьба... Я бачу перед собою Росіянина, котрий біжить просто на мене.

— Сдавайсь, мальчік! — почув я слова, та в тій хвилї почув я свист і повалив ся. За якийсь час чую тягар на своїх грудях. Се ґранат впав біля мене і висипав глину на мою грудь.

* * *

— Ось тут є! Є тут! — крикнув Якобюк, мій товариш ґімназіяльний, котрий був санітетом. Він відгорнув глину з моєї груди і підняв мене. Я лежав серед трупів. Довкола мене й на мені була кров. Товариш дивив ся за раною, та рани не було; кров могла виплинути з инших трупів. Іскра надії блиснула в моїм серці. Розпука додала мені сил. Я не бачив вже нікого. Два товариші віднесли мене на ношах на діл, відки привезли мене до шпиталю в Славску. Мені полекшало. Тут було богато ранених. Побіч мене лежав тяжко ранений Стрілець. Над ним плакав старий, теж ранений, ополченець, літ 42. Се був батько Стрільця. Старий ридав довго над сином. Згодом голос його ослаб. Він хитав ся, сів на ліжку, піднїс голову до неба і хотів щось говорити, та в його груди не стало вже голосу. Він тільки шепотом почав передсмертну молитву. Похилив ся на груди мертвого сина, а руки його звисли до долу...

Сидір Рогатинович.

Ф. Корш.

ХУЛИТЕЛЯМ ШЕВЧЕНКА.

Неправедно виниш Шевченка ти Тараса,
Що буцїм він „Парнас всерусский" розділив:
Аджеж і не було „всерусского" Парнаса,
А на московському, що правда, він не сів.

Але не тим, що був задумав посадити,
Як кажеш сьміло ти, себе над усіма:
Він просто був співець хистний, талановитий
І спів свій не хотів калічити дарма.

Він тямив, що тому, хто так співати може,
Як нічю майською співає соловей,
Своєю мовою співати тільки гоже,
Щоб співом розважать і тішити людей.

Пісні його в душі жили як вільні птахи,
Він не вигадував їх з потом на чолі,
Не міг і не хотів, як певні сїромахи,
Буть схожим не з орлом, а з раком на мілї.

Не був він діячем з вузенькою метою,
Що дивить ся на сьвіт крізь дірку мов миша.
А серцем щирим жив і вірою сьвятою,
Зичливостю була повна його душа.

Дорожший над усе опоній йому був спільний,
Хоч славив і війну у віршах він своїх.
А що до рідного він краю був прихильний,
Не знаю, чи вони тяжкий аж надто гріх.

Хибаж Українців ще старші поколїня
Москві пристачили великого співця?
А він співав своє — і що-ж? Його насїня
Не згинуло — росте та кріпне без кінця.

Від нього почалась нова вкраїнська нива,
Що з неї буде плід і вжиток на ввесь люд,
Бо рідний хлїборо̆б від рідного посїва
Дістане все, що дать старанний може труд.

Від того ще Парнас московський не змарніє,
Що затягти не зміг до себе всїх співак.
А хто чужу дуду дударить, хоч не вміє,
Такий — не соловей, а мабуть тільки шпак.

Замітка. Сей вірш написав московський письменник, великий приятель Українців, Федір Корш, що помер торічного року. Сей його вірш був відповідю тим московським письменникам, котрі нападали на Шевченка, що він розбив один „русский нарід" на два народи, бо нібито, як би не Шевченкова поезія, то була би тепер лиш одна „всерусска література" і один „русскій наріл".

БРАТЯ, УКРАЇНЦЇ!

Хто часопись „Свободу",
Все пильно читає,
Той розум здоровий
У голові має.
„Свобода" є часопись —
Людий просьвічати.
За неправду „Америку" —
На ґузик заткати.
Тож то, Братя Українцї,
За діло хватайте,
Та від нинї лиш „Свободу"
Беріть і читайте!
„Народнє Слово" й „Америку"
Як кинете нинї,
Редактори тих ґазеток
Підуть пасти... начки.
У них правди не найдете,
Кождий то вже знає...
От нема то як „Свобода"
Ґарно научає.
Хто не вірить, най стрібує
І зачне читати.
Як найборше передплату
Най іде заслати.

Виборідж, Па. — Т. Ф. Грицин, (скл. „Н. Слова").

ЯК БАЛАКАЛИ НА СЕЛІ ЗА ВОЙНУ.

(Спомин з торічної зими, як Москалї ще були в Карпатах).

На дорозі перед читальнею зібрали ся дві баби і три чоловіки. Одна з баб Матрона, яку звали „Буцяковою", оповідала „сторію", а всі сьміялись, аж за черева хапали ся.

„До мене — оповідала Матрона — прийшли два козаки. Такі хлопи як коні. Взяли мені всьо сїно, що я сховала в загату під околоти, а потім мовить один: „Бабо, відчини комору". Я не хотіла, а той, як не стусне мене в бік, аж дух заперло. Та сам топором розбив двері до комори і псявіра найшов в збіжу три десятки. Я прошу ся, щоби віддав, а він з нагайкою до мене. А другий, ніби якийсь старший мовить: „Бабо, не кричи, я справедливий чоловік, я не хочу твої кривди, бо би мя Бог скарав". І взяв вам від тамтого гроші, дав йому одну десятку, мені другу, а трету взяв собі та ще злодій мовить: „А чи хорошо я поділив?"

* * *

У сьвященниковій хатї зібрало ся кілька инших. Всі з великим занятєм слухали оповіданя Юрка і за кождим його словом їх засумовані лиця прояснювались і якась надія на красшу будучність вступала в їх серце. Юрко оповідав їм свою розмову з козацьким офіцирем.

„Не довго вже мабуть — говорив він — прийдеть ся нам зносити тяжке московське ярмо. Ось послухайте: Сам московський офіцир говорив менї, що на галицький терен війни йдуть нашим на поміч баварсько-німецькі корпуси. Я, бачите, хотів ліпше о тім довідатись, тож питаю його, чи вже є тут Німцї, але він отверто сказав: „Як би вони тут були, то нас би не було, а як вони прийдуть, тоді ми будем утікати...". І так менї здаєть ся, що вже Бог скінчить нашу неволю і не дасть, щоби довше старшували над нами Москалї і їх оплачувані приятелї".

Нинї перший раз від довшого часу Юрко був усьміхнений.

* * *

Але „Гусяків" чогось ніби призадумав ся, а коли ніхто не відзивав ся, сказав:

„Я знаю, що наші прийдуть і вірю, що Прус — дай йому Боже довге панованє — іде нашому на-поміч, але не надійте ся їх борше, як коло „Сьвятої Неділї" (Зелені Сьвята). А до того часу, хто знає, що з нами буде...".

Сї слова веселого все Андруся здивували всїх.

* * *

„Паничуню, — відізвав ся вкінци Петро С. — не вірте тому Москальови: Москаль все бреше. А я вам все своє буду повідати, що наша неволя вічна, і скінчить ся хиба тоді, як проклятий ворог виріже нас і діточки наші... Будете, паничу, видїти, що на моїм стане...".

* * *

Страшні слова Петра каменем падали на серця мужиків-слухачів, бо кождий з них мав його за розумного чоловіка, який рідко коли помиляв ся. Всі похнюпили голови, навіть Юрко призадумав ся і посумнів. Тільки Антін ні на хвилинку не стратив надії і сказав:

„Христос воскрес — воскресне і воля!..."

* * *

Пять неділь минуло від того часу, а „цісарська дорога", яка тягнесь на схід від села Т., зароілась від московських „подвод", „пушок" і „салдатів". Темна сіра маса посувала ся спішно в долину гостинцем в напрямі Самбора. Всї зрозуміли, що се вже був цілковитий відворот російської армії з Карпат.

* * *

В селі Т. запанувала радість не до описаня. Лиця всїх усьміхнені, бадьорі; старі ґазди і баби, парубки і дївчата, ба навіть малі діти повторяли без впину: „Москалї утїчут — Москалї утїчут...". Веселі співанки залунали по зелених горах, які саме скидали зі себе тяжке ярмо московської і зимової неволї.

На сам празник Вознесеня, ранком появились австрійські передні сторожі, а сполудня вже блакитні ріки плили долї гостинцем і котили перед собою сіру масу лютих наїзників.

Написав А. К-ий.

З УСТНОЇ СЛОВЕСНОСТИ ЗАНЯТИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Тече річка невеличка
З вишневого саду;
Кличе козак дівчиноньку
Собі на пораду.
Вийди, вийди, дівчинонько,
З рубленої хати,
Порадь мені, дівчинонько,
Як рідная мати.
Порадь мені, миленькая,
Щож маю діяти;
Ой, чи мені женити ся,
Чи на тебе ждати.

А я тебе, козаченьку,
Раджу і не раджу,
Я з тобою в вечер стою,
На другого гляджу.
Кінців греблї шумлять верби,
Що я насадила,
Нема мого миленького,
Що я го любила.
Нема його і не буде,
Поїхав в Одесу,
Сказав: рости, дівчинонько,
На другую весну.

Росла, росла дівчинонька,
Тай на порі стала;
Ждала, ждала козаченька
Тай плакати стала.
Ой, не плачте, карі очи,
Така ваша доля;
Полюбила козаченька,
При місяцї стоя.
Зелененькі огірочки,
Жовтенькі цьвіточки;
Як не бачу миленького,
Плачуть карі очи.

ЦАР У ВУЙКА СЕМА.

Цар: Позич гроший на війну, вуйку коханий; адже бачиш, що моя каса порожна, а твоя повніська!

Вуйко Сем: Я говорю лише з джентелменами, котрі приходять до мене з чистими руками! Вмий руки з крови людської і тоді приходи до мене!

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя нальчить долучк... моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ФОНД ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖЕРТВ ВІЙНИ.

193. Ютика, Н. Й. На хрестинах у Николая Кулика, зложили на руки М. Кочинаша і Василя Лисогіра слїдуючі добродії: Н. Кулик $1.00; Лука Гарматюк, І. Сиротинський і К. Насїник по 50 цнт.; П. Михалїк, М. Андрушкевич, І. Залога, А. Вовк, М. Лепцьо, В. Лисогір, М. Кочинаш і С. Фіцик по 25 цнт.; С. Францїшик 5 цнт. — Разом **$4.55**

194. Геркімер, Н. Й. На вічу, котре відбуло ся дня 8. лютого с. р., зібрано **$14.50**

195. Бервік, Па. На весїлю у Івана Данила, зложили на руки І. Едмінського слїдуючі добродії: І. Данило, мол. $1.00; Г. Долїнський, Ю. Маритян, І. Козар, І. Моритяк, Н. Волос і І. Едлїнський по 50 цнт.; Ю. Зґоба, В. Ясчак, В. Павлюк, О. Куринеч, М. Ставик, П. Маритян, Ю. Колинеч, Г. Клин, А. Буряк, М. Дудич, М. Шуйович, С. Данько, В. Стадницький, Я. Пукчан, В. Какома, Ф. Савчак, І. Косцьо, І. Дупиряк і Яворський по 25 цнт.; А. Кирилич і І. Дупиряк по 20 цнт.; М. Марисевич і Н. Коваль по 15 цнт.; М. Клим 11 цнт.; Н. Микулич, П. Горач, І. Кіяк і Н. Н. по 10 цнт.; Н. Н. 5 цнт. — Разом **$10.01**

196. Джерзи Сіти, Н. Дж. На хрестинах у Івана Сміта, зібрав С. Милянович **$3.25**

197. Нюарк, Н. Дж. На хрестинах у Андрія Федуняка, на поклик В. Турчака, зібрав Г. Федчишин **$3.60**

198. Ню Йорк, Н. Й. І. Буґера надіслав зібрані жертви від Т. Пиртка 50 цнт. і Ю. Братусь 10 цнт., жертвовані попередно на фонд М. Січинського.—Разом **$0.60**

199. Ґлестонбури, Конн. На весїлю у Івана і Анастазії Балика, зложили на руки А. Рудакевича слїдуючі добродії: С. Журавський і А. Мірецький по $1.00; Лука Сидорак, Е. Яврницька, А. Смик, М. Борщевський, А. Зелїнка і А. Рудакевич по 50 цнт. Разом $7.00. Пересилка 15 цнт. — Остає **$6.85**

200. Картерет, Н. Дж. На весїлю у Григорія і Марії Шумний, зложили на руки І. Плевака і Михаїла Ходоби слїдуючі добродії: Г. Гагайчик, П. Вуй, І. Плевак, Т. Кузьмінський, І. Мороско, І. Маркович, Т. Космовський, Г. Шумний, М. Іванцьо, І. Мазурчик, М. Сопків і М. Мачишин по 25 цнт.; Я. Миньо 20 цнт.; дрібними датками $1.80. — Разом **$5.00**

201. Котсвіл, Па. На коляду зібрано $20.00; дрібними жертвами і збірка при панахидї $20.00 (надіслав о. І. Якимович). — Разом **$40.00**

202. Стейплетон, Н. Й. На весїлю у Ілька Корпана, зложили на руки А. Романіва слїдуючі добродії: О. Вонсович і Т. Ґалай по $1.00; С. Процик, І. Корпан, М. Андрухів, П. Товчишин, М. Лахоцька і М. Горинь по 50 цнт.; А. Романів, М. Кость, Т. Терлюк, І. Іванїцький, П. Валиґа, Я. Стець, Я. Набережний, М. Челядин, І. Іванчук, П. Стець, К. Тітська, С. Дзера, І. Дзера, А. Кашишин, М. Длуґош, Т. Гасій, Л. Ятва, А. Квапіцька, В. Януш, А. Каралюс, П. Рій, М. Бояновська і Г. Озїмок по 25 цнт. Разом $10.75. Пересилка 15 цнт. — Остає **$10.60**

203. Пітсфілд, Масс. З нагоди відчиту відпоручника Просьвітної Комісії У. Н. С. з сьвітляними образками, зложили слїдуючі добродії: Н. Щербан $2.00; П. Федорищин, П. Дарчук, І. Тимчук, І. Савюк, Т. Спасик, О. Яремій, Т. Яремій і С. Сеник по $1.00; А. Литвин 75 цнт.; П. Яремій, В. Щербан, Н. Савюк (Івана), Н. Косован, Н. Стефанюк, А. Стефанюк і Е. Стефанюк по 50 цнт.; І. Фостій 35 цнт.; М. Дарчук, А. Амбросїйчук, Е. Коропецька, А. Прокопів, А. Стефанюк, Н. Стефанюк, І. Іванїйчук, С. Василинюк, Н. Бандура, І. Ґаврилів, І. Кособан (Ілаша), М. Десенчук, Г. Василинюк, І. Дрозда, В. Фочак, І. Олексин, А. Гуска, Г. Халащук, Ю. Спасик, Т. Підгірний, Ю. Найденко, Д. Яремій, В. Федоришин, С. Спасик, Ю. Смит, С. Підлубна і Т. Соколовський по 25 цнт.; А. Соколовський і Д. Крук по 5 цнт. Разом $21.45. Розхід $6.45. — Остає **$15.00**

204. Дітройт, Міш. На хрестинах у Семена Мадзіка, зложили на руки Я. Поливки слїдуючі добродії: А. Докла $1.00; С. Мадзік, Д. Феленчак і Іван Глива по 50 цнт.; І. Хвалик 25 цнт. — Разом **$2.75**

205. Монесен, Па. На хрестинах у Павла Козака, зложили на руки І. Городиського слїдуючі добродії: І. Городиський і М. Воляньський по $1.00; Т. Городиський, П. Козак, Т. Онуфер і І. Зальоцаний (мол.) по 50 цнт.; Т. Сернюк, І. Саґан, Г. Ворожбит, М. Денеґа, І. Дольний, А. Куріца, М. Городиський, А. Хмуринський, С. Галяс і Е. Недзельський по 25 цнт.; В. Тисьончний 15 цнт.; К. Венґер і Марія Ковалицька по 10 цнт. — Разом **$6.85**

206. Вунсокет, Р. Ай. На хрестинах у Дмитра Германа, зложили слїдуючі добродії: П. Мішанець, М. Кінаш, М. Герман, В. Пасечний і П. Кіндефорський по 25 цнт.; М. Запаїтний і М. Мішанець по 15 цнт.; М. Букага, Франка Будник, Іг. Мороз і Н. Н. по 10 цнт.; Я. Герман і Й. Музика по 5 цнт. Разом $2.05. Пересилка 5 цнт. — Остає **$2.00**

207. Стамфорд, Конн. На весїлю у В. і Анни Блащук, зібрав М. Коркора а надїслав І. Каштанюк **$7.00**

208. Нортумберленд, Па. Добровільні жертви зложили на руки А. Бавлїція слїдуючі добродії: А. Равлїнець, Джордж Ґенька, М. Фрийнак, К. Василовський і В. Турчин по $1.00; М. Кубай, І. Бєга, Г. Ґаласовський, М. Сусайло, Т. Ґавалин, Н. Ґураль, М. Фийнак і Н. Восцан по 50 цнт.; М. Ґураль і Д. Крук по 25 цнт. — Разом **$9.50**

209. Іст Юнґставн, О. На хрестинах у І. Притули, зложили на руки Р. Гіля і П. Вашишина слїдуючі добродії: І. Притула $1.00; П. Вашишин і Д. Онищак по 50 цнт.; Й. Марціновський 30 цнт.; Ф. Косопуд, Г. Шимовецький, Марія Онищак, С. Гіль, Марія Колодкевич, Варвара Томас і І. Колодкевич по 25 цнт. Разом $4.10. — На весїлю у Андрія Кишиша, зложили на руки Р. Гіля і М. Циктора слїдуючі добродії: А. Кишиш і Н. Бойко по $1.00; В. Ґресько 60 цнт.; М. Циктор, М. Грицько, В. Наповський, В. Личаковський, І. Сольо, І. Гарлич, Анна Кораль, І. Шимовський і М. Драґан по 50 цнт.; Н. Галоґін, Н. Торський, М. Дюлько, Настя Бень, І. Лабай, С. Циктор, І. Салїтицький, М. Синишин, М. Микичинко, О. Судок, С. Мельник, Й. Крайовський, С. Косопуд і А. Косопуд по 25 цнт.; М. Мантуро 20 цнт.; Ф. Бутрий, Н. Н. і Н. Н. по 10 цнт. Разом $11.00. — Обі збірки разом **$15.20**

210. Вест Гомстед, Па. Віцко Колодєнний жертвував **$1.00**

211. Мініз Ранс, Па. На хрестинах при забаві зложили на руки В. Степанчака і С. Крижанївського слїдуючі добродії: Д. Сарахман $1.00; С. Степанчак, М. Худьо, М. Сарахман, Е. Сарахман і І. Кеза по 50 цнт.; В. Степанчак, С. Крижанївський, Д. Друкальський, І. Сарахман, Д. Яницький, І. Степанчак, М. Порадана і М. Гальчин по 25 цнт. Разом **$6.00**

212. Ансонія, Конн. Членкині сестрицтва св. Елени жертвували: Марта Пашко $1.25; Олена Прийдун, Тацка Ізбянська, Олена Кріль, Марія Танцч, Марія Дудкевич, Агафія Писарчик, Параска Круца і Антошка Вольняк по 50 цнт.; Марія Бодик і Олена Хомкович по 45 цнт.; Катерина Обшарська 40 цнт.; Марія Шрвот, Анна Хомкович, Маланка Кулявець, Анна Горбаль, Марія Варан, Анна Янкович, Ксеня Карляк, Марія Жидяк, Розалія Сидоряк, Анна Гутиряк, Настя Турчин, Юлія Нецьо, Юлія Коритко, Юлія Налесник, Анна Хомко, Марія Ковбасяр, Юганна Заповяк, Ева Туз, Юлія Феленчак, Анна Танич, Анна Владика, Пайза Владика, Марія Журав і Ева Шведа по 25 цнт.; Олена Кобаса і Настя Зелїнська по 20 цнт.; Анна Хомкович і Марія Феленчак по 10 цнт. — Разом **$13.15**

213. Савт Трой, Н. Й. На хрестинах у Я. Марунчака, зложили на руки С. Могили слїдуючі добродії: М. Тичковський $1.25; Т. Галїчевський і Ст. Могила по 50 цнт.; Я. Марунчак, І. Студнїцький, М. Филипів, Ю. Гритика, М. Турчин і Ф. Голда по 25 цнт.; М. Генеґа, М. Марунчак і А. Марунчак по 10 цнт. Разом $4.05. Пересилка 5 цнт. — Остає **$4.00**

214. Ансонія, Конн. На руки Т. Стадника і Василя Калини жертвували слїдуючі добродії: П. Стадник, А. Мерещак, І. Прийдун, М. Головчук, Т. Михальчук, І. Радзїх, В. Калина, Н. Бїлїнський, С. Вдовичин, І. Перун, А. Гринишин, Н. Пиварчук, Я. Каргмар, А. Мерещак, А. Лесїв, М. Ткач, В. Андрусїв і Олекса Вульчин по $5.00; І. Прийдун, Н. Букага, І. Кийовчук і Г. Куш по $3.00; С. Голїцький, С. Гарасїйко, А. Френкевич, П. Ракуш, Ф. Коцюба, Д. Семчишин, І. Паріг, Н. Ющишин, М. Гребінек, В. Семчишин, Юлія Мерещак, Ю. Сутельна, Н. Коченаш і І. Гупало по $2.00; М. Вдовяк, Н. Мирон, Ф. Стадник, Н. Марцїнюк, Ф. Свистун, І. Гарасїйко, П. Мерещак, М. Керничний, І. Клим, Т. Королишин, Я. Кріза, М. Брудзівський, С. Брухівський, С. Кріза, Р. Ружила, Ф. Кулявець, Ф. Віцїнський, Н. Дацко, К. Сенишин, П. Хамуляк, В. Дмитришин, І. Глива, Ф. Студент, Антошка Козак, В. Українець, І. Палїй, І. Слота, І. Ганчарик, Г. Бодак, М. Кривків, Ю. Лесїв, Г. Дацків, П. Вітишин, І. Нецьо, Катерина Бець, Ю. Доброводьський, І. Пасинок, О. Сенишин, Я. Королишин, Я. Дмитрів, К. Станїславлишин і Н. Смий по $1.00; Г. Гоялюк, І. Фесоловський, Макс Шерман (Жид), А. Докля і Н. Кривоніс по 50 цнт.; А. Береза, Климко, І. Морозко, З. Дерень і Д. Шкурат по 25 цнт.; дрібними датками 20 цнт. — На хрестинах у Матвія Гребінника зложили: В. Вавро $2.00; С. Гарасїйко і Н. Білоус по $1.00; А. Мерещак, Н. Пиварчук, І. Гарасїйко, Стах Сдовичин і О. Самодал по 50 цнт.; С. Федір, Я. Каїта, В. Сподарек, Х. Мерещак, Кость Семчишин, І. Клим і І. Палїй по 25 цнт.; Р. Ружила 15 цнт.; дрібними датками 50 цнт. Разом $8.90. — На весїлю у Стефана Гарасїйка зложили: С. Гарасїйко $2.00; Д. Ферлей, А. Френкевич, В. Бойко, Тодорчук, Л. Шморгун і А. Ожинський по 50 цнт.; І. Слота і О. Вульчин по 30 цнт.; А. Лесїв, І. Ротач, П. Гїцук, Т. Марцїнковська, Олена Марцїнковська, Настя Джачка, С. Шуран, М. Ткач, К. Сенишин, Ф. Собка, Н. Собка, А. Гринишин і Ф. Кобзяк по 25 цнт.; дрібними датками 40 цнт. Разом $9.25. — На руки О. Сенишиного і І. Ганчарика, зложили: С. Пастушенко, Олена Загоруйка і І. Почтур по 50 цнт.; Ф. Кулявець, О. Сенишин і І. Ганчарик по 30 цнт.; В. Прибило, Ю. Садилович, Г. Мартинюк, Т. Ружила, В. Поліщук, Ю. Ґвязда, Я. Бліхар, О. Лїщук, Ф. Бабій, І. Сирота, Ю. Гульовський, Г. Бабій, Н. Білоус і А. Береза по 25 цнт.; І. Клим 10 цнт. Разом $6.00. — На коляду зложили: К. Клївак $2.25; О. Самодал і П. Антон по $2.00; Н. Пиварчук, Ф. Кулявець, Маланка Білоус, А. Береза, В. Шуран, І. Перон, М. Гребінник, П. Яздюк, Н. Бїлїнський, Т. Стадник, М. Керничний, О. Хомкович, І. Прийдун, Марта Пашко, Тацка Скуба, П. Точона, Н. Собка і С. Чубко по $1.00; О. Сенишин 60 цнт.; І. Наконечний, П. Загоруйко, М. Шевчук, С. Ріда, М. Манашевська, І. Ганчарик, Ф. Свистун, М. Кривків, О. Сидор, В. Кушнинський, Н. Дацко, В. Вавро, М. Хомяк, С. Гарасїйко, І. Раджїх, П. Шуманський і Л. Мартинюк по 50 цнт.; С. Брухівський, В. Труш і О. Мерещак по 30 цнт.; П. Шумейко, С. Пастушенко, О. Ренлюк, О. Москалюк, П. Хамуляк, П. Хировський, Антін Мілиш, Я. Амуховський, Катерина Шуран, Т. Партош, Н. Н. (Грек), Г. Пошпур, Настя Білоус, О. Крамар, Г. Поліщук, Г. Бабій, Ф. Вітїнський, Я. Кийовчук, П. Вітишин, В. Семчишин, Д. Вітишин, І. Бреньо, Д. Горбач, А. Якулка, П. Хомяк, Ф. Музика, С. Ціркот, С. Вдовичин, А. Зборовська, С. Кріса, М. Пастерчак, І. Ошитко, І. Феленчак і А. Гринишин по 25 цнт.; Г. Лещук і Н. Н. по 20 цнт.; Атанас Мерещак 15 цнт.; І. Шуран, Г. Мартинюк і Л. Мартинюк по 10 цнт. — Дрібна збірка у О. Самодали 55 цнт.; О. Самодал 50 цнт. Разом $44.75. — На руки М. Головчука і Михальчука зложили: Р. Додик, М. Целех і І. Жук по $5.00; Н. Гїцук, Марія Кобаля, І. Піржак і Г. Даядик по $2.00; І. Мокрицький, А. Пашла, О. Феленчак, М. Скулат, В. Шеґда, Е. Шкурат і Е. Кляцко по $1.00; І. Махняк і Г. Труш по 75 цнт.; Катерина Шабат, Христина Буда, Анна Хлива, Катерина Труш, А. Різдбянський, А. Гегот, І. Бїлїнський, М. Феленчак, А. Годьо і М. Дутканич по 50 цнт.; Катерина Обшарська 30 цнт.; О. Черош, Марія Цьопюла, С. Мандзяк, І. Сметана і А. Лазарек по 25 цнт.; І. Лазарек, В. Зузанна, І. Карша і М. Марцїн по 10 цнт; дрібними датками 5 цнт. — На весїлю у С. Дякуна зібрано $2.12. Разом $40.87. — На весїлю у Николи Гїцука зложили: Д. Ферлей $1.00; Анна Даядик, Н. Гїцук і К. Мацковян по 50 цнт.; І. Михальчук, Г. Труш і К. Смий по 25 цнт.; А. Френкевич 20 цнт.; дрібними датками $1.70. Разом $5.15. — На весїлю у М. Маковея зложили: М. Маковей $1.55; А. Малярчук і П. Мерещак по $1.00; Р. Ружило 60 цнт. П. Гїцук, Я. Гїцук, О. Реднїчук і Д. Менько по 25 цнт.; Буковський 20 цнт.; дрібними датками $2.40. Разом $7.75. — На весїлю у Гр. Рубаса зложили: Т. Владика, С. Гайдащук і А. Співак по $1.00; Г. Рубас, М. Гнат, П. Забавський і С. Кріль по 50 цнт.; М. Мокрицький і О. Хомкович по 25 цнт.; дрібними датками 40 цнт. Разом $5.90. — На хрестинах у Василя Батюка зложили: І. Пиряй, Я. Куйбіда, Н. Пиварчук і Г. Бабій по 50 цнт.; П. Москалюк, І. Клим, Н. Гїцук, Д. Ферлей, А. Вадзїк, О. Сенишин, Ю. Гульовський, І. Ганчарик і Ф. Віцїнський по 25 цнт. Разом $5.00. Загальна сума виносить $311.44. Зі сего жертвовано: на Січових Стрільцїв $161.44; на Фонд визволеня України $50.00 і для Жертв Війни **$100.00**

Після ухвали, жертви зібрані для полонених в Сибірі, злучено з Жертвами війни. Сума зібрана на сю цїль є **$80.02**

Разом $361.43
Попередно оголошено $3.643.91
ЗАГАЛЬНА СУМА $4.005.34

Семен Ядловський,
касїр „Федерацїї Українцїв в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФОНД ДЛЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(Для ранених і на шпиталь для Укр. Січ. Стрільцїв у Львові).

149. Вестбури, Л. Ай. На хрестинах у Николи Лїхорая, зложили на руки Ю. Паламара слїдуючі добродії: Н. Лїхорай, М. Года і К. Камїнська по 50 цнт.; Ю. Паламар, С. Хома, І. Осадчук, В. Ясїнський, М. Гоменюк, К. Кравець, С. Толїш, Т. Рудик, О. Войтович, І. Куць, К. Коцюк і М. Ратушова по 25 цнт. Разом $5.00. Пересилка 10 цнт. — Остає **$4.90**

150. Дітройт, Міш. На весїлю у Василя і Катерини Рибцуник, зложили на руки П. Т. Війтовича слїдуючі добродії: В. Рибцуник, П. Кудиняк, Т. Війтович, Параня Горбинська, Д. Атаманець, М. Ковпак, Т. Апостол, М. Саламандер і В. Нахолок по $1.00; С. Гривнак, Юлія Погнод, Мотря Атаманець, М. Куцїпак і І. Деркач по 50 цнт.; В. Паньків 30 цнт.; Т. Лапай, Анастазія Стефаняк, В. Дропень, Ева Будник, Н. Котуга і Н. Кравчишин по 25 цнт.; І. Атаманець 10 цнт. — Разом **$13.40**

151. Нюарк, Н. Дж. На весїлю у Івана Росїнського, зложили на руки М. Заболотного і В. Кшановського слїдуючі добродії: А. Нагребецький $1.00; М. Заболотний, В. Кшановський, І. Войтас, І. Кучер, Г. Тецек, Т. Тимків, С. Лавровський, Н. Бицка і В. Пришляк по 25 цнт.; В. Симеґен 10 цнт.; дрібними датками 15 цнт. — Разом **$3.50**

152. Гамтрамк, Міш. Чистий дохід з представленя, яке устроїло тов. ім. М. Січинського (прислав Д. Доскоч) **$30.00**

153. Пітсфілд, Масс. В читальни „Просьвіти", зложили на руки П. Федоришина слїдуючі добродії: Николай Щербан $1.05; П. Федоришин і Н. Бандура по $1.00; С. Василинюк, Г. Василинюк, І. Герман і Н. Савюк по 50 цнт.; П. Дарчук, І. Дрозда і П. Яремій по 25 цнт.; В. Найда і А. Муневич по 10 цнт. — Разом **$6.00**

154. Франклін Форнес, Н. Дж. Добровільні жертви зложили на руки уряду товариства ім. Укр. Січових Стрільцїв слїдуючі добродії: Г. Прохват $2.85; Т. Гуцуляк $2.50; І. Купер $2.00; М. Пилипович, М. Купіч і М. Марцїняк по 75 цнт.; Д. Юнко 55 цнт.; І. Чайчук, М. Пічак і П. Квасниця по 50 цнт.; Г. Рук 40 цнт.; Д. Борис і Гр. Грех по 35 цнт.; О. Чиричок, Параньна Чиричок, Д. Шайбан і Т. Кузькевич по 25 цнт.; І. Лоза, Ст. Потковський і М. Долїшний по 20 цнт.; Ів. Пилипович, Г. Гуменюк і В. Мокляк по 10 цнт. — Члени того-ж товариства зложили добровільний податок за місяць січень с. р., як слїдує: Т. Гуцуляк $1.00; Г. Прохват, І. Купер, М. Марцїняк і П. Кожушко по 50 цнт.; І. Чайчук, Д. Борис і С. Путковський по 25 цнт.; М. Пічак 20 цнт.; Г. Гук, Т. Кусевич, Г. Світний, М. Долїшний, І. Лоза, М. Пилипович, М. Купіч, М. Бабідорич і М. Кожушко по 10 цнт. — Члени того-ж товариства зложили добровільний податок за місяць лютий с. р., як слїдує: Т. Гуцуляк і А. Сеник по $1.00; Г. Прохват, І. Купер, М. Марцїняк, І. Чайчук і С. Путковський по 50 цнт.; П. Кожушко і Д. Борис по 25 цнт.; М. Пічак, М. Долїшний, І. Лоза, М. Пилипович, М. Купіч, М. Бабідорич і І. Пилипович по 20 цнт.; Г. Цук, Г. Світний і М. Кожушко по 10 цнт. — Разом **$25.00**

155. Гамтрамк, Міш. З нагоди збіраня у В. Седляра, зложили присутні на руки С. Гривнака **$7.25**

156. Шікаґо, Ілл. На коляду, якою занял ся Український Жіночий Кружок, а то: Будна Текля, Дїдухівна Ванда, Дзядзїч Олена, Войцїхівна Олена, Заболотна Анна, Гой Олена, Івахівна Катерина, Копистинська Станислава, Кириківна Марія, Ткачуківна Алїція і Стаськів Марія, зложили слїдуючі добродії: др. С. Гриневецький $10.00; др. В. Сїменович $6.00; др. В. Гриневецький $5.00; Е. Струтинська і Н. Костенько по $3.00; А. Булка, Хоміцький, А. Шмігельський, С. Стефанків, Е. Процюк і Д. Кривий по $2.00; Г. Костенько, І. Булка, В. Марнвік, І. Шпікула, Н. Терлецький, А. Войтїхівна, О. Нижанковський, В. Музика, др. Статкевич, П. Мацьків, М. Мацьків і Р. Войтїхів по $1.00; М. Перейліт 60 цнт.; С. Бротко, Ю. Витрикуш, П. Рибак, П. Шпак, Т. Шпак, А. Шевчук і Д. Пилипюк по 50 цнт.; Адамів 45 цнт.; Побурка 30 цнт.; М. Личак, А. Волошин і М. Стахняк по 25 цнт.; Кузїв 20 цнт. — Разом **$57.80**

157. Шікаґо, Ілл. Члени товариства „Січ", зложили як слїдує: др. В. Сїменович $100.00; др. С. Гриневецький $50.00; М. Січинський $15.00; др. В. Гриневецький і Мих. Булка по $10.00; Д. Максимюк, Д. Николайко, Д. Пилипюк, Т. Станґручок, П. Самбірський і П. Мощук по $5.00; Г. Костенко, М. Шавала, В. Музика, М. Личак і Н. Стахняк по $2.00; Н. Мотилюк $1.50; К. Опалюх, Г. Борищук, Т. Кривояз, В. Кузїв, О. Чубатий, П. Останчук, І. Барабаш, С. Стефанків, М. Дурдела, Н. Мотилюк, Т. Батюк, Р. Личак, П. Білинський і І. Адамів по $4.00. Разом $240.50. Розхід 50 цнт. — Остає **$240.00**

158. Шікаґо-Борисайд, Ілл. Від Т. Зелїнки купили відзнаки „Жертвам Війни" слїдуючі добродії: О. Щавала $1.00; П. Демкович, С. Фір, М. Демкович, М. Пудик, М. Гнатусько, Я. Демкович, П. Бабяк, Я. Васько, М. Дороцький, Я. Демкович, о. Т. Василевич, М. Сорока, П. Долошицький, С. Андрусечко, І. Пілат, Тр. Михайко, М. Коцоловський, І. Демкович, І. Коцоловський, Андр. Хухра, Д. Ганковський, І. Демкович, С. Дьордаєвич, Онуфр. Романець, С. Пілат, Н. Кметик, Н. Н., Т. Зелїнка, С. Зелїнка, Я. Демкович, Н. Гнатусько, В. Зелїнка, Н. Н., Й. Мельник, Д. Гаврисьо, І. Семковський, П. Іванько, М. Рибак, І. Чесник, Ю. Небор, М. Руснак, П. Коцелївський, Я. Демкович, Арт. Зелїнка, В. Мельник, В. Кушнір, І. Пудик, В. Хмелик, Фр. Вішньовський, Н. Федун, Т. Лесїв М. Ганковський, І. Мущ, А. Ґрод, Н. Бачинський, Н. Кушнір, М. Демкович, Тр. Зубик, М. Мельник, М. Мельник, Гр. Ґрод, В. Щурко, М. Гнат, В. Грицкевич, С. Малик, М. Мельник і П. Бабяк по 25 цнт. — Разом **$24.00**

159. Елїзабетпорт, Н. Дж. На хрестинах у Михайла Оґара, зложили на руки Л. Малафія і С. Колодія слїдуючі добродії: М. Оґар і К. Пілат по 50 цнт.; Л. Малафій, А. Фуртас, С. Колодій, Ф. Ґрушка, С. Цимбалюк, М. Костишин, С. Пришляк, С. Дуджемїнський, А. Василик, І. Чечіль, К. Кіценюк, А. Пришляк, І. Пришляк, І. Кіценюк і С. Шийка по 25 цнт.; К. Горін 15 цнт.; І. Попіль, Я. Кардаш, П. Чечіль і Г. Рудницький по 10 цнт. — Разом **$5.30**

160. Рочестер, Н. Й. Жертва розвязавшого ся братства св. І. Хрестителя (прислав І. Пастушин) **$14.15**

161. Шамокін, Па. Добровільні жертви зложили на руки М. Ворони слїдуючі добродії: М. Ворона, Я. Василюк, Н. Болнар, С. Роїк, О. Ворона і М. Роїк по $1.00; Ю. Фелїпяк 50 цнт. — Разом **$7.50**

162. Ансонія, Конн. Комітет для збираня жертв прислав (імена жертводавцїв оголошені у виказї Жертвам Війни під ч. 214) **$161.44**

Разом $600.24
Попередно оголошено $2.055.42
ЗАГАЛЬНА СУМА $2.655.66

Семен Ядловський,
касїр „Федерацїї Українцїв в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

(Для вдів і сиріт і на відбудоване знищеного краю).

49. Дедгам, Масс. М. Гордійчук жертвував **$1.00**

50. Бруклин, Н. Й. Дохід з віча, яке відбулось дня 16. січня с. р., (прислав Ф. Юськів) **$3.00**

51. Лудлов, Масс. На хрестинах у Я. Кондиревича, зложили на руки М. Людкевича і М. Говдун слїдуючі добродії: М. Людкевич, І. Гнатів і Д. Майкович по $1.00; С. Наливайко, І. Ониськів, М. Жолобович і Г. Король по 50 цнт.; Я. Кондаревич, М. Говдун і С. Гринишин по 25 цнт. — Разом **$5.75**

52. Ансонія, Конн. Комітет для збираня жертв прислав (імена жертводавцїв оголошені у виказї Жертвам Війни під ч. 214) **$50.00**

Разом $59.75
Попередно оголошено $721.11
ЗАГАЛЬНА СУМА $780.86

Семен Ядловський,
касїр „Федерацїї Українцїв в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

СПРОСТОВАНЯ.

У виказї жертв для Жертв Війни, ч. 124 в ч. 19 „Свободи" зайшла помилка, а іменно: жертва зібрана в Горгам, Н. Дак., а не в Менінґ, Н. Дак.

У виказї жертв для Січових Стрільцїв під ч. 148 в ч. 28 „Свободи", має бути, почавши від К. Ґушта до Я. Екер по 50 цнт.

У виказї жертв на Фонд визволеня України, ч. 42, в 28 числї „Свободи" пропущено отсих двох жертводавцїв: Федор Палагнюк і Андрій Пелехач жертвували по 50 центів.

В числах 187 Жертвам Війни і 142 Січові Стрільцї, зайшли помилки, імено мало бути: 1) Колядою занив ся комітет зорґанїзований при тов. „Січ", від. 282 У. Н. С.; 2) в сумі по $2.00 пропущено: Гр. Веліш, М. Атаманчук, С. Сеньків, В. Пастух, Н. Трач і Т. Бурак; 3) замісць польський чоловік, має бути польський сьвященик; 4) замісць з нагоди польських сьвят має бути в польських слів при забаві на руських сьвятах у А. Яворського, зібрав польський орґанїста Танський $1.00.

АМЕРИКАНСЬКИЙ РУСИН ПРИ СПОВІДИ.

Сьвященик: — Образив-есь Бога?
Вірний: — Шюр!
Сьвященик: — Жалуєш за гріхи?
Вірний: — Ессер!
Сьвященик: — Не будеш більше грішити?
Вірний: — Носсері!
Сьвященик: — Маєш надію поправити ся?
Вірний: — Гвай нот?
Сьвященик: — Тепер я тобі завдам якусь покуту...
Вірний: — Невер майнд!...
Сьвященик: — Бий ся в груди!
Вірний: — Орайт!

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА
за місяць лютий 1916 р.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	282.05	191.	34.05
2.	142.64	192.	18.51
3.	15.93	195.	27.28
4.	75.32	198.	13.11
5.	28.77	200.	37.34
6.	14.66	202.	19.33
7.	84.16	203.	31.13
8.	6.47	205.	20.03
9.	27.70	206.	45.18
10.	143.30	209.	67.46
11.	7.76	210.	20.81
12.	122.45	211.	85.62
13.	42.94	213.	105.83
14.	37.95	214.	10.51
15.	60.70	215.	33.78
16.	7.36	217.	193.04
17.	8.28	218.	85.09
18.	55.43	220.	29.61
19.	14.54	221.	137.22
20.	11.34	223.	46.52
21.	15.41	224.	20.95
22.	33.78	225.	66.86
23.	4.27	228.	19.89
24.	23.03	229.	121.81
25.	18.74	230.	39.48
26.	27.59	233.	29.24
27.	31.46	234.	38.56
28.	49.01	235.	53.03
29.	97.32	237.	100.63
30.	20.14	238.	6.40
31.	29.44	239.	94.31
32.	12.87	240.	21.63
33.	17.69	241.	25.22
34.	12.17	243.	29.19
35.	11.50	244.	23.65
36.	10.11	245.	18.11
37.	5.44	246.	26.32
38.	151.60	247.	77.61
39.	36.64	248.	38.86
40.	9.60	250.	11.00
41.	40.24	251.	36.25
42.	35.47	254.	48.12
43.	11.10	255.	33.27
44.	7.01	256.	13.25
45.	63.23	258.	20.24
46.	44.00	259.	58.17
47.	153.37	261.	20.02
50.	15.25	262.	15.85
51.	25.11	263.	9.52
52.	23.79	270.	68.14
53.	26.03	271.	17.13
56.	36.94	273.	31.93
57.	46.14	274.	69.68
63.	156.62	276.	57.00
65.	83.90	277.	27.20
66.	56.31	278.	28.57
67.	71.72	282.	52.98
69.	50.10	283.	44.74
70.	157.98	286.	15.76
71.	21.75	288.	40.91
73.	17.63	290.	25.08
76.	103.99	291.	28.45
77.	30.99	292.	66.47
78.	37.21	293.	11.30
81.	91.38	295.	28.04
82.	24.77	296.	45.36
86.	62.89	300.	114.47
87.	50.81	301.	88.15
89.	6.14	303.	11.01
90.	34.28	305.	21.96
91.	79.66	308.	26.14
96.	42.61	314.	11.81
98.	54.73	315.	17.90
102.	114.59	316.	104.95
104.	111.56	317.	36.52
105.	52.53	318.	41.16
106.	129.75	320.	8.02
109.	99.66	321.	31.80
112.	29.70	322.	29.42
113.	44.18	323.	45.49
117.	67.74	324.	41.63
123.	15.59	326.	64.35
124.	33.64	330.	73.58
127.	58.34	332.	25.32
128.	27.92	334.	7.12
132.	51.31	336.	65.46
133.	131.49	338.	100.64
135.	15.55	339.	44.52
136.	44.16	341.	20.46
137.	29.51	342.	35.12
138.	18.70	344.	18.65
140.	13.20	346.	13.58
142.	78.73	347.	11.24
145.	16.19	349.	28.80
146.	58.47	350.	86.60
147.	80.84	351.	16.85
148.	12.49	354.	31.39
149.	38.39	355.	28.81
150.	13.88	356.	4.81
151.	44.28	357.	12.19
155.	128.09	360.	47.66
160.	72.85	363.	54.18
162.	18.40	364.	13.31
165.	69.24	365.	51.76
168.	61.21	367.	42.19
170.	106.71	369.	49.55
171.	21.98	370.	26.85
173.	35.58	371.	25.89
174.	27.87	373.	11.94
175.	53.99	379.	31.95
178.	17.66	380.	14.22
179.	59.69	381.	13.55
180.	5.40	384.	29.64
181.	17.75	385.	18.47
186.	67.08	388.	18.76
391.	31.50	396.	27.79
392.	11.47	400.	36.00
397.	17.68	401.	24.32
395.	3.65	402.	21.27

На сплату морґечів	200.00
Процент від морґечів	94.30
Прихід за дїти членів У. Н. С. за січень і лютий	656.12
Приходи друкарнї	3,525.12
На сплату капіталу	50.00
„Свобода" процент від позички	62.63
Рент від дому У. Н. Союза	140.00
До фонду сирітского вплинуло	370.00
Процент з банку	13.36
Прихід за місяць лютий	15.604.28

РОЗХОДИ.

Посмертне по бл. п.:

Латишевський Семен, від. 233	1.000.00
Секела Анна, від. 17	600.00
Петрик Гнат, від. 3	1.000.00
Гаврилко Стефан, від. 155	1.000.00
Мельник Марія, від. 82	400.00
Коцур Василь, від. 128	1.000.00
Ґнира Стефан, від. 70	200.00

Запомоги з фонду убогих:

Бойців Прокіп, від. 145	50.00
Равлюк Іван, від. 237	100.00
Фляґа Никола, від. 321	25.00
Гавриляк Петро, від. 18	25.00
Яцула Михайло, від. 7	150.00
Подобінський Мих., від. 254	75.00

Сирітські части:

Васько Марія, від. 293	100.00

Адміністраційні видатки:

Платня головних урядників	290.00
Платня головного опікуна	65.00
Платня помічника	65.00
Рент за лютий	30.00
Видатки офісові і адміністр.	169.39
„Свобода" за лютий	732.00
Засїдане Контрольної Комісії	290.46
За відділові печатки для відділів У. Н. Союза	100.00
За файловане річних звітів У. Н. Союза	25.00
„Просьвіта" на видавництва	534.28
Розходи друкарні	3.776.29
На проперти на перший морґеч виможичено	12.900.00
Розхід за лютий	24.702.42
Готівка з кінцем січня	141.286.81
Прихід за лютий	15.604.28
Разом	156.891.09
Розхід за лютий	24.702.42
Готівка з кінцем лютого	132.188.67

БІЛЯНС
з днем 29-го лютого 1916 р.

Стан чинний:

Готівка	132.188.67	
Морґечі	59.500.00	
Реальність	19.500.00	
Бонди	49.515.00	
Друкарня	25.000.00	**285.703.67**

Стан довжний:

Фонд посмерт.	52.782.72	
„ резерв.	118.167.62	
„ адміністр.	38.079.82	
„ убогих	8.744.22	
„ народний	8.873.61	
„ сирітський	59.055.68	**285.703.67**

Невиплачені посмертні запомоги за членів померших по день 29. лютого 1916. числять $16.925.03.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

А ХТО ЛЮБИТЬ?

А хто любить „Америку",
А хто любить динї?
Одно любить пан високий,
Друге господинї.

А хто любить „Америку",
Хто любить брoсквинї?
Одно любить пан високий,
Друге монахинї.

А хто любить „Америку",
А хто паланиці?
Одно любить пан високий,
А друге сестриці.

А хто любить „Америку",
А хто полуниці?
Одно любить пан високий,
А друге черниці.

А хто любить „Америку",
А хто любить дички?
Одно любить пан високий,
А друге сестрички.

Написав Грицько Сарай.
Клівленд, Огайо, 3-го лютого, 1916.

НОВИНКИ.

БРОШУРКА ПРО ШЕВЧЕНКА.

В сих днях вийде накладом „Свободи" брошурка про Т. Шевченка для масового шireня. Будуть там м. и. статі, які були в попереднім числі „Свободи": В 102-гі роковини (статя В. Д. з „Вістника Союза визволеня України"); „Чому кождий Українець і Українка повинні знати житє Шевченка"; „Шевченко між народом" (Яр. Весоловського); вірші, ілюстрації, і т. д. Крім того буде там житє Шевченка і т. и. Книжочка придасть ся для ширеня підчас вечерниць Шевченка по ріжних плейсах.

—o—

КОРОЛЕВА-ПОЕТКА УМЕРЛА.

З Румунії доносять: Після донесень з Букарешту (в Румунії) померла там стара вдовиця королева Єлисавета, яка була звісна в літературнім сьвіті під прибраним іменем Кармен Сільва. Стара королева вславила ся яко талановита поетка. Писала вправно по німецьки, румунськи, французьки й анґлійськи. Її твори переложені майже на всі мови Европи. Умерла, маючи 73 роки.

—o—

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА МИР В ЕВРОПІ

З Вашінґтону доносять: Полковник Гавз, спеціяльний висланець президента Вілсона, вернув з Европи і привіз президентови вістку, що там нема ще жадних виглядів на заключенє мира. Полковник Гавз удав ся до президента як лише приїхав до Вашінґтону. Гавз був в Европі в Лондоні, Парижи і Берліні і сходив ся з найвпливовійшими людьми кождого правительства та мав подостатком нагоди пізнати публичний настрій.

—o—

ІРЛЯНДЦІ БАЖАЮТЬ ПОБІДИ НІМЕЧЧИНІ.

Дня 4. с. м. була нарада новозорґанізованої ірляндської орґанізації в Америці, „Приятелі Свободи Ірляндії". На нараду явило ся звиш 1.800 делеґатів з усіх частий Злучених Держав, від Аляски до Флориди. Після їх заяв, репрезентують вони поверх девять десятих ірляндського населеня Америки. Сї люди величають Ірляндію, яко „колиску американізму" і ганять Анґлію, яко „кріпость тиранства". Делеґати заявляють, що конвенцію устроюють самі Ірляндці, не в инших цілях, а в цілях освободженя Ірляндії, аби вона стала сестрою великої американської републики. Конвенція зачала ся коло полудня в суботу, а тимчасовим її головою вибрано судію Ґофа. Після сего сьвященик римо-католицької церкви Генрі Брен відчитав молитву, яку закінчив словами: „Спаси, Боже, Ірляндію, освободи її і покарай її ворогів". Бесідники на конвенції однодушно висловили свою ненависть до Анґлії, а про льояльність Ірляндії до Великої Британії в теперішну пору висловив ся судія Ґоф слідуючими словами:

„Ми в Америці, що даємо нашим братам в Ірляндії моральну і матеріяльну поміч, маємо обовязок виразити правду і пятнувати брехню, яку сказано в британськім парламенті, коли проголошено, що 95 процент Ірляндців в Америці спрня підчас сеї війни Анґлії. Кождий, хто не затемнив свого ума упередженями, мусить признати, що Ірляндія є тепер в стані облоги. Її береги патролюють воєнні кораблї, її міста і села блищать від наїжених баґнетів окупаційної армії. Коли Ірляндія є в теперішній війні льояльна для Анґлії, то пощо сих сил маринаки та армії для її стереженя? Длячого Ірляндію виймають від закона про примусову військову службу, яку парлямент завів для Анґлії та Шкоції? Щодо вислїду сеї великої війни, ми маємо одно велике бажанє, і то лише одно, а то, щоби Анґлія, яка тиранізувала і мучила Ірляндію, щоби сей злий дух Франції і кождої держави, з якою вона в союзі, була побита".

Саму згадку імени Редмонда, посла до британського парляменту, витали присутні Ірляндції свистом. Також свистано, коли згадано імя Єзуїта Вагана, який недавно висловив ся, що задачею Британії є убити як найбільше Німців. Конвенція ухвалила домаганє, аби конґрес Злучених Держав перестеріг перед подорожованем на узброєних кораблях. Один з бесідників висловив думку, що одинока держава, яка може покорити Анґлію — се Німеччина, та висловив надію, що Ірляндці їй в тім ділі поможуть.

РОЗПРАВА О ЗЛОЧИН ПРОТИ ОРУЖНОЇ СИЛИ ДЕРЖАВИ У ВІДНИ.

Два дні вела ся перед віденським дивізійним судом краєвої оборони розправа проти подорожного аґента Риппарда Стайнера, шевського челядника Юрія Летінґера і гандлярки Августи Ціммель, обжалуваних о злочин проти оружної сили держави з §. 329, поповнений тим, що в лютім 1915. р. доставили чоботи, які мали в підошвах паперові вкладки і не були здатні до ужитку. Риппарда Стайнера засуджено на 16 літ, Юрія Летінґера на 7 літ, Августу Ціммель на 4 роки тяжкої вязниці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом віддїлу Укр. Федерації С. Р. П., відбуде ся

В НЕДІЛЮ ДНЯ 12. МАРТА 1916

В MANHATTAN LYCEUM,

66-68 E. 4th St., New York, N. Y.

ВІДЧИТ З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТЯ П. ЮРІЯ РАФАЛОВИЧА ЗІ СЬВІТЛЯНИМИ ОБРАЗАМИ І

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ.

ПРОГРАМА:

1. Вступне слово і привіт............п. В. Лотоцький
2. Поклик—гимн заморських Русинів (Воробкевич-Людкевич) ....хор мішаний
3. Ой краче, краче, сольо барітонове........п. Н. Трач
4. Слава нашим козаченькам (М. Лисенько)..........хор мішаний
5. Відчит з українського житя, виголосить..........п. Ю. Рафалович
6. Все через тебе нещасна доле, квартер мішаний... п-і К. Ольшевська, п-а Г. Шнайберґівна, п. В. Ярема і п. М. Корикора.
7. Із сліз моїх, сольо сопранове......п-і Е. Корнатова
8. Вязанка народних пісень..........хор мішаний
9. Зіронько мила, дует..п-і Е. Корнатова і В. Лавришко
10. Закінченє ....хор мішаний

Вокальну часть музичної програми виконають український Музичний Кружок Тов. Поморяни і хор тов. Укр. Бесіди під батутою п. М. Корикори.

ПОЧАТОК О ГОД. 2-ІЙ ПОПОЛУДНИ.

ЦІНА ТИКЕТІВ: І-рядні 50 цнт.; ІІ-рядні 35 цнт.; ІІІ-рядні 25 цнт.

До Українців і Українок в Ню Йорку! Відчит сей зі сьвітляними обарзами буде першим відчитом п. Ю. Рафаловича на американській земли. В сьвітляних образах буде представлено розвій Українців, почавши від основаня української держави, упадок гетьманщини, аж до теперішного її положеня. Кождий з нас буде мати нагоду побачити красу, звичаї і житє на Україні; гори Карпати, Дніпро, степи і будівлї (звалища) давної української держави. Богато наших письменників і гетьманів як: Хмельницький, Мазепа, Разумовський, Гоголь, Драгоманів, Шевченко, Франко і Грушевський; типи Українців, Гуцули, Лемки, Бойки, угорські, галицькі і російські Українці та много иних цікавих образів. Тому прибувайте на сей відчит, де можете побачити в образах своє село і богато знакомих. Хор тов. Укр. Бесіди і перший виступ Музичного Кружка тов. Поморяни дають змогу почути богато пісень і забути на хвилю о нещастю яке нашу Неньку-Україну стрінуло.

Половина чистого доходу призначена на часопись українську, котра буде друкована анґлійською мовою для інформованя чужинців „Ді Украін".

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. О. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбуде ся в неділю дня 12. марта с. р. о годині 3-ій пополудни в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс Стр. Всі члени мають явити ся точно о назначеній годині. Члени, котрі не заплатять своїх вкладок за один місяць, зістануть суспендовані з Братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ОБУРН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 283, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуть ся в неділю 12. марта с. р. в гали церковній. Початок мітінґу о годині 2-гій пополудни. Кождий член має явити ся на висше означений час. Члени, котрі мають довг, мають вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі зістануть виключені після статута. — В. Борачок, кошовий; З. Курочка, кас.; І. Малиса, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що в неділю дня 19. марта с. р. відбудеть ся квартальний мітінґ в церковній гали при 303 Гудсон евені, точно о год. 2-гій пополудни. Котрий член не явить ся на мітінґу без важної причини, той заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо инакше зістануть суспендовані. Мітінґи Братства відбувають ся кождої третої неділї по першім, точно о год. 2-гій пополудни в церковній гали при Гудсон евеню ч. 303. — В. Пакула, предс.; Г. Бояновський, кас.; В. Луцишин, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 3, подає до відома, що квартальний мітінґ відбудеть ся у вівторок 14. марта с. р. в гали під ч. 48 Вашінґтон Аве. На тім мітінґу будемо принимати нових членів до Товариства цілком без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся на тім мітінґу член буде караний. — Г. Пайкош, предс.; М. Магорівський, кас.; Н. Барна, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Подаєсь до відома всім членам 248 відділу, що квартальний мітінґ відбуде ся в неділю дня 12. марта с. р. На тім мітінґу мусить явити ся кождий член, бо є дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не прибуде, буде караний карою після статута У. Н. Союза. — П. Мокрій, предс.; М. Пик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, подає до відома своїм членам, що мітінґ відбуде ся дня 19. марта с. р. о годині 1.30 пополудни, в гали п. М. Пахолка під ч. 98 Кліпперт Аве. На сім мітінґу буде ся полагоджувати дуже важні справи. Котрий член не явить ся на мітінґу і не повідомить про се уряд, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. При кінци згадує ся панам Членам, щоби взяли ся до щирійшої праці і зачали орґанізувати нових членів, за що дістануть орґанізаційну нагороду і заслужать на похвалу. Коли панове Члени возьмуть ся до орґанізованя нових членів так як пан М. Присташ, то наше Братство зросте в дуже скорім часї у велику силу. Отже, Панове Братя, возьміть ся до діла! — П. Пошивак, предс.; М. Телевяк, кас.; Дм. Макара, секр.

ВИКАЗ
УБИТИХ І ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єгри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 178
видана 16. мая 1915.

УБИТІ:

Кодера Сильвестер (капітан), 20 з. о. (28. I, 1915)
Дурак Михайло, 95 п.
Дутка Михайло, 28 з. о. (7. IV, 15)
Кащишин Андрій, 95 п. (5. IV, 15)
Лучин Петро, 30 п. (25. III—12. IV, 1915)
Польоневич Петро, 1 у. л. (5. IV, 1915)

ПОЛОНЕНІ:

Бешук Василь, інф., ран. (в Росії)
Білецький Михайло, інф. (в Росії)
Веретельник Мих., ґеф. (в Росії)
Віблий Іван, 35 л., приділений до 33 п.
Галушка Теодор (в Росії)
Гануляк Іван (в Сербії)
Горошко Василь, інф. (в Росії)
Грабовський Максим, улан, ран. (в Росії)
Грищак Матвій, інф. (в Росії)
Гуцан Ілько, інф. (в Росії)
Дволінський Петро, 95 п.
Зьобровський Йосиф, 95 п.
Зіран Микола, інф. (в Росії)
Злочанський Йосиф, 95 п.
Кабільняк Павло, 13 ж.
Климко Микола, 95 п.
Коник Войтко, 95 п.
Козун Федор, інф. (в Росії)
Крок Яків, 32 л. (в Росії)
Круцький Олекса, інф. (в Росії)
Кривий Михайло, 35 л., приділений до 33 п.
Куба Доротей (в Сербії)
Кулинич Стефан, 32 л. (в Росії)
Кушнір Юрко, інф. (в Росії)
Квичак Іван, 95 п.
Лісовський Станислав, 95 п.
Лучко Омелян, 95 п.
Махно Василь, інф. (в Росії)
Малиновський Дмитро, 28 л. (в Сербії)
Мартинюк Прокіп (в Росії)
Мельник Павло (в Росії)
Ольшанський Стефан (в Росії)
Панасюк Володимир, 31 л. (в Росії)
Павчук Теодор, улан (в Росії)
Підяхній Петро, інф. (в Сербії)
Політило Семен, інф., ран. (в Росії)
Потазин Іван (в Сербії)
Познанський Михайло, улан, ран. (у шпитали в Росії)
Пресупа Стефан (в Росії)
Претка Ілько (в Сербії)
Ревак Максим, 32 л. (в Росії)
Рустович Андрій, 32 л. (в Росії)
Саїк Антін, улан (в Росії)
Семів Ів., 35 л., приділений до 33 п.
Старовський Ілько, 95 п.
Трач Петро, 95 п.
Трубарець Стефан, інф. (в Росії)
Шварковський Павло (в Росії)
Шиґельський Іван, інф. (в Росії)
Шийкан Павло, інф. (в Росії)
Щур Іван, ґефр. (в Росії)
Щипул Микола, інф. (в Росії)

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
оголошені в лісті ч. 178.

До лісти страт ч. 15:

Щідило Григорій, 20 п. (27. VIII, 1914)

Листа утрат ч. 179
видана 17. мая 1915.

УБИТІ:

Бойко Микола, 36 л. (3—10. III, 1915)
Вінярський Павло, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Григорак Василь, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Кавич Роман, 13 у. (5. IV, 1915)
Кримський Михайло, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Куделя Михайло, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Курчик Адольф, 40 п. (1—8. IV, 1915)
Маґера Іван, 13 у. (5. IV, 1915)
Маланчук Теодор, 40 п. (1—15. VIII, 1914)
Марків Іван, 13 у. (5. IV, 1915)
Подлуський Іван, 40 п. (15—31. III, 1915)
Рудик Йосиф, 13 у. (5. IV, 1915)
Старчак Семен, 36 л. (3—10. III, 1915)
Сивик Антін, 36 л. (3—10. III, 15)
Теслюк Іван, 36 л. (3—10. III, 15)
Торак Стефан, 40 п. (1—8. IV, 15)

ПОЛОНЕНІ:

Адамович Онуфрій, 58 п. (в Росії)
Андрейчук Гнат, 58 п. (в Росії)
Бандурка Іван, 58 п. (в Росії)
Барабаш Онуфрій, 40 п. (в Росії)
Барановський Омелян, 40 п. (в Росії)
Барна Стефан, 40 п. (в Росії)
Басюга Василь, 58 п. (в Росії)
Біловус Михайло, 58 п. (в Росії)
Близняк Микола, 40 п.
Боднарчук Михайло, 58 п. (в Росії)
Бойкевич Войтко, підоф. (в Росії)
Бойків Микола, 58 п. (в Росії)
Боклащук II Юрій, 58 п. (в Росії)
Болюх Теодор, 58 п. (в Росії)
Бугай Атанас, 58 п. (в Росії)
Бузила Пилип, інф. (в Росії)
Вайда Андрій, 40 п.
Варварук Михайло, 58 п. (в Росії)
Василів Іван, 58 п. (в Росії)
Величковський Михайло, 58 п. (в Росії)
Веретка Василь (Ілька), 58 п. (в Росії)
Вілюра Андрій, кан. (в Росії)
Вінтоняк Петро, 58 п. (в Росії)
Волосянка Дмитро, 58 п. (в Росії)
Вирстюк Михайло, 58 п. (у шпитали в Росії)
Голинський Мих., 58 п. (в Сербії)
Говзан Микола, 58 п. (в Росії)
Грибович Михайло, 58 п. (в Росії)
Грибиник Василь, 40 п.
Гриньків Юрко, 40 п.
Губило Микола, 58 п. (в Росії)
Гуцуляк Данило, 58 п. (в Росії)
Гуцуляк Юрко, 58 п. (в Росії)
Гуменюк Іван, 58 п. (в Росії)
Данковський Никифор, 31 л., ран. (в Росії)
Данилейчук Василь, 40 п.
Давимука Андрій, 58 п. (в Росії)
Дмитрашко Василь, інф. (в Росії)
Дмитрашко Юрко, інф. (в Росії)
Дмитрук Йосиф, 58 п. (в Сербії)
Досандський Йосиф, ґефр. (в Росії)
Драган Василь, інф. (в Росії)
Друляк Олекса Василь, ґефр., (в Росії)
Дришняк Іван, 58 п. (в Сербії)
Дубина Яків, 58 п. (в Росії)
Дутчак Михайло, 58 п. (в Росії)
Дуткевич Фердинанд, 58 п. (в Росії)
Дюркович Йосиф, 31 л., ран. (в Росії)
Дичковський Стефан, 58 п. (в Росії)
Дивоняк Антін, 58 п. (у шпитали в Росії)

(Дальше буде).

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Друкарня „Свободи"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І КОНЦЕРТИ.

НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.

КНИЖОЧКИ КОЛЄКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.